პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა შეერთდით!

კომუნისტი

[illegible]

ს. კ. პ.
ცენტრალურ და თბილისის
კომიტეტის
და სრ. საქ. ც. კ. სრ. და
მაკრ. ცენტ. ხაზ.
ცაკის ორგანო

რედაქცია
თბილისი, რუსთაველის პროსპექტი
№ 14, მეორე სართული

რედაქტორის მიღება საქმისთვის მოლაპარაკება შეიძლება ყოველდღე გარდა კვირა-უქმე დღეებისა 9-დან 10 საათამდე

ტელეფონები: 14—76. რედაქტორის. 10—68. მდივნის.

მთავარი კანტორა
თბილისი, რუსთაველის პრ. № 24.
შესვლა 10—12.

წლიური ხელმოწერის თვიური ფასი: მუშა-მოსამსახურეებისათვის 65 კ. დანარჩენებისათვის ქალაქში 85 კ. ქალაქს გარეშე მცხოვრებთათვის—95 კ. განცხადებები: 20 კ. სტრიქონი. მომხმარებლის სტრიქონი სამგლოვიარო განცხადება 5 მ. ჩვრ. განცხადება მოწმობის დაკარგვის შესახებ—20 კ. გამოცხადებულ განცხადებებს—ფასდაკლება 15 პროც. ნომერში მიიღება მხოლოდ 4 ... ...

№ 125 (980) სამშაბათი, 3 ივნისი 1924 წ.

ყოველდღიური გაზეთი

ფასი 4 კაპ. (500 მილ.)

№ 125 (980)

დღიური

მოელიან თიბადების „მუშათა მთავრობის" გადადგომას.

დანიის ახალი პრემიერ-მინისტრი სტაუნინგი

ინგლისში მოწვეული იმისათვის შეადგენს [illegible] ხსაგებს.

ამერიკის ხუთთანხმი ხაზინის ფულის გაძლიერებულად გაადიდა ახალი თანხები.

იაპონიაში იზრდება უკმაყოფილება ამერიკით.

ყრილობის შედეგები

მაისს დამთავრა თავისი მუშაობა რუსეთის კომპარტიის XIII ყრილობამ.

ერთხელ მოგვეხდება შევეხოთ ყრილობის დადგენილებებს, რომლებიც განსაზღვრავენ ჩვენს პოლიტიკას და საქმიანობას მთელი წლის განმავლობაში.

დღეს გვინდა შევჩერდეთ მისი ზოგიერთ მომენტებსა და შედეგებზე. მთავარი მომენტი პოლიტიკური თვალსაზრისით იყო ცენტრალური კომიტეტის საანგარიშო მოხსენება და ყრილობის დამოკიდებულება მისდამი.

ერთ წელიწადზე მეტია, რაც ცენტრალური კომიტეტი ხელმძღვანელობს პარტიას და ქვეყანას ულენინოდ. ამ ხნის განმავლობაში მეტად მნიშვნელოვანი ცვლილებები მოხდა ჩვენ პარტიაში, საშინაო საერთაშორისო მუშათა კლასის და მთელი მშრომელი მასსის სულიერი განწყობილება საერთაშორისო მდგომარეობაში [illegible] თუ არა თავი ამ მოვლენებს პარტიის უმაღლესმა ხელმძღვანელ ორგანომ, ატარებდა თუ არა ის სწორ ხაზს, მტკიცედ იცავდა თუ არა ბოლშევიზმის პოლიტიკურ და ორგანიზაციულ პრინციპებს,—აი, საკითხი, რომლებზედაც პასუხი უნდა ეძლია ყრილობას.

გვახსოვს', რომ პარტიამ გამოიარა დისკუსიის ცეცხლის ცხელების [illegible] და ხანგრძლივი პერიოდი.

ვინ იყო მართალი განვლილ საპარტიო ბრძოლაში—ცეკა მისი აბსოლიუტური უმრავლესობით, თუ ოპოზიცია,—ამ კითხვაზე გარკვეული და გადაჭრილი დადგენილება გამოიტანა პარტიის მეცამეტე კონფერენციამ, რომელმაც განაცხადა, რომ სწორია ცეკა, ლენინის ერთგული მოწაფეების, პოლიტიკა, ხოლო ოპოზიცია არის წვრილ ბურჟუაზიული გადახრის გამოხატულება, რომელსაც ცეკა გამოუცხადა სასტიკი ბრძოლა.

მაგრამ საჭირო იყო თვით ყრილობას გადაეხედა ეს საკითხი თავის მხრივ და გამოეტანა მასზე [illegible].

ყრილობამ ერთხმად აღიარა ცენტრალური კომიტეტის პოლიტიკური და ორგანიზაციული მუშაობის სწორე და სავსებით მოიწონა ის, რაც დაადასტურა XIII პარტკონფერენციის რეზოლიუცია პარტიული დისკუსიის შედეგების წვრილ-ბურჟუაზიულ გადახრის შესახებ.

ყრილობამ ასე მოიქცა მთელი ჩვენი საგარეო და საშინაო მდგომარეობის საფუძვლიანი გათვალისწინების შემდეგ მდგომარეობის, რომელიც მეტად მაჩვენებელია საგრძნობი ცხოვრების ყოველ მხრივ და რომელიც აუცილებლად მოითხოვს პარტიის სწორი და გაწონასწორებული პოლიტიკის.

საბჭოთა კავშირის ცნობა მთელი რიგი დიდი და პატარა კაპიტალისტური სახელმწიფოების მიერ, ჩვენი მრეწველობის და სასოფლო მეურნეობის მნიშვნელოვანი აღორძინება, „ტრესტების" პრობლემის მოგვარება, ფულის რეფორმა და მრავალი სხვა, ყველაფერ ამაში აშკარად სჩანს პარტიის უმაღლეს ორგანოს გამოცდილი და მტკიცე ხელი.

ყოველივე ეს კარგად გაიგო არა მარტო ყრილობამ, რომელმაც ერთსულოვნობის და ცეკას გარშემო დარაზმვის იშვიათი დემონსტრაცია, არამედ ეს შეგნებული აქვს ... და მთელ პარტიასთან ერთად ჩვენ მუშათა კლასს. ორასი ათასზე მეტი ახალი წევრის, ნამდვილი მუშის შემოსვლა პარტიაში, რამაც გაამაგრა უკანასკნელის პროლეტარული ხერხემალი, დანარჩენი პროლეტარიატის მჭიდრო შემოკრება პარტიის გარშემო და აქტიური თანამშრომლობა მისდამი, რაც გამოიხატა მუშათა აურიცხველ მისალმებებში ყრილობისადმი,—ამის საუცხოვო დამადასტურებელია.

აგრეთვე მეტად მნიშვნელოვანი იყო კომინტერნის სხვა სექციების მისალმებანი და მათ მიერ სწორად აღიარება ჩვენი პარტიის და მის ხელმძღვანელის—ცენტრალურ კომიტეტის პოლიტიკის.

ეს მოწმობს კომუნისტური ინტერნაციონალის მთლიანობას, მისი დასავლეთის სექციების მიერ ლენინიზმის საფუძვლების შეთვისებას. ამაში, ეჭვი არ არის, დიდი დამსახურება მიუძღვის ჩვენს ცენტრალურ კომიტეტს.

ცეკას მოხსენების გამო რეზოლიუციის მიღების შემდეგ, ყრილობამ განიხილა მთელი რიგი უაღრესი მნიშვნელობის საკითხები, რომლებიც წამოაყენა მიმდინარე სინამდვილემ.

მათში ერთი უმთავრესი ადგილი უჭირავს სოფლად მუშაობის საკითხს. ჩვენი რესპუბლიკების მოსახლეობის უდიდეს უმრავლესობას გლეხობა შეადგენს. არავის ესმის გლეხობის როლი რევოლიუციაში ისე სწორად და ღრმად, როგორც ლენინს და მის პარტიას. გლეხობის მატერიალურ და კულტურულ დონის ამაღლება, საბჭოთა აპარატის კარგად მოწყობა სოფლად, გლეხობის ორგანიზაციული შეკავშირება—ეს სასიცოცხლო საქმეა ჩვენთვის.

პარტია ეხმარება გლეხობას ყოველმხრივ; გზავნის სოფელში სამუშაოდ თავის გამოცდილ წევრებს. მაგრამ ეს ცოტაა. სოფლის აღორძინების საქმეში უნდა იქნან ჩაბმულნი ყველა პატიოსანი, საბჭოთა ხელისუფლების პლატფორმაზე მდგარი, კულტურული ძალები. ამ მხრივ ჩვენ დიდ იმედს ვამყარებთ სოფლის ინტელიგენციაზე—აგრონომზე, ექიმზე, კერძოთ მასწავლებელზე. და ჩვენ სრული საფუძველი გვაქვს ვთქვათ, რომ მშრომელი ინტელიგენცია გაამართლებს პარტიის იმედებს. ამის დამამტკიცებელია განათლების მუშაკთა გრანდიოზული დემონსტრაცია ყრილობის წინაშე. მათში მოხდა ღრმა გარდატეხა საბჭოთა ხელისუფლების სასარგებლოდ და ისინი ეზიდებიან ჩვენს აღმშენებლობითი მუშაობაში.

თავის მხრივ პარტია ყოველ ღონეს ხმარობს განათლების მუშაკთა, განსაკუთრებით მასწავლებლობის მატერიალურ მდგომარეობის გასაუმჯობესებლად, მათ ჩასაყენებლად ცხოვრების და მუშაობის რიგიან პირობებში. ამ მიმართულებით ყრილობამ კიდევაც მისცა პარტიას გადაჭრილი დირექტივები.

გლეხობის საკითხთან მჭიდროდაა დაკავშირებული ჩვენი კოოპერაციის და ვაჭრობის საკითხი.

დღის ერთი უმთავრესი ამოცანა იმაში მდგომარეობს, რომ განვდევნოთ კერძო ვაჭარი, შუამავალი ვაჭრობის სფეროდან, თანდათანობით დავიპყროთ საბითუმო, საბითუმო-საცალო და წვრილი ვაჭრობა. ამას ჩვენ მივაღწევთ სახელმწიფო ვაჭრობის მიზანშეწონილი ორგანიზაციით და კოოპერაციის გაძლიერებით. ამ მხრივ აღებულია მტკიცე გზა. ყრილობამაც დაადგინა—სახელმწიფო ვაჭრობას და კოოპერაციას მიექცეს განსაკუთრებული ყურადღება.

ყრილობამ განიხილა მრავალი სხვა მნიშვნელოვანი საკითხები—როგორიცაა მუშაობა ახალგაზრდათა შორის, მუშა ქალებში, ჯარში და სხ. და მიიღო მათ შესახებ სათანადო დადგენილებანი.

ყრილობიდან პარტია გამოვიდა უფრო შეკავშირებული, ფოლადისებური ერთიანი ნებისყოფით გამსჭვალული.

ხანგრძლივ ბრძოლაში გამობრძმედილი პარტია, ლენინიზმის ცხოველი იარაღით აღჭურვილი, გაორკეცებული ენერგიით ჩაებმება მუშაობაში, ყრილობის მიერ ერთხმად გამოტანილ დადგენილებათა საფუძველზე

მასსებთან, გამოვიდნენ სულ უკანასკნელ ხანებში ამ ფართო მასსის რიგებიდან და რომელიც ნაწილობრივ ისევ მუშაობენ წარმოების სხვა და სხვა დარგებში. ცენტრალურ საკონტროლო კომისიაში არჩეული არიან თვით გლეხებიც, რომლებიც უშუალოდ ეწევიან გლეხურ მუშაობას სოფლად. ყრილობამ გაამაგრა პარტიის კავშირი კომუნისტურ ახალგაზრდობასთან და შეიყვანა მისი ცეკას წევრები პარტიის ცენტრალურ კომიტეტში და აგრეთვე ცენტრალურ საკონტროლო კომისიაში. ახალი, გაერთიანებული, მტკიცე ძალებით, შედუღებული მასსებთან, წინ საბრძოლველად კომუნიზმისათვის,—აი, რას ნიშნავს ჩვენი პარტიის 13-ე ყრილობა.

ახალი ძალებით

„პრავდა"-ს წერილი

მოსკოვი. 1 ივნისი. თავის წერილში სათაურით „[illegible]" „პრავდა" წერს შემდეგს: „ჩვენი პარტიის 13 ყრილობა ჩატარდა უზარმაზარი ცვლილებების [illegible] ქვეყნის და შეიძლება მთელი მსოფლიოს კომუნიზმის ისტორიაში. ყრილობიდან პარტია გამოდის არა მარტო განმტკიცებული შიგნით, არა მარტო დარწმუნებული მის მიერ არჩეული გზის სისწორეში, არამედ გამრავლებული და გაზრდილი. ეს პარტიის ზრდა არის არა მარტო რაოდენობრივი, არამედ თვისებრივიც. პარტიამ გაამაგრა თავისი უმთავრესი ხერხემალი, თავისი პროლეტარიატის საფუძველი. პარტია ფრთხილად მაგრამ ურყევად იკრებს თავის რიგებში საუკეთესო, კომუნისტურად განწყობილ ელემენტებს გლეხობისას. პარტიამ ისე როგორც არასოდეს, განამტკიცა კავშირი მასსებთან. უამრავ მისალმებებში, რომლებიც მიიღო ყრილობამ ფაბრიკებისა და ქარხნების მრავალ დელეგაციებისაგან, ცხადდება მშრომელთა ფართო მასსებთან ეს კავშირი, რომელიც თანდათან იზრდება. ინტელიგენციის ის ფენებიც, რომლებიც რევოლიუციის პირველ წლებში მტრულად იყვნენ განწყობილი საბჭოთა სახელმწიფოს თვით იდეის მიმართ, მოვიდნენ ჩვენთან შეგნებული გადაწყვეტილებით—იმუშაონ პარტიასთან მისი ხელმძღვანელობით. პარტია გაიზარდა შიგნით, გაიზარდა კერძოდ მისი თვითეული წევრი, რომელიც ატარებს მძიმე, უმაგალითო გამოცდილებას საბჭოთა სახელმწიფოს აღმშენებლობის შვიდი წლის განმავლობაში. პარტიამ განამტკიცა, როგორც არასოდეს, კავშირი ძველი ბოლშევიკური გვარდიის პარტიის უფრო ახალგაზრდა თაობასთან...

ცეკას ახალ შემადგენლობაში ჩვენ ვხედავთ ახალ ამხანაგებს, რომელნიც დაკავშირებულნი არიან

გაერთიანებული საკონტროლო კომისიისა და ინსპექციის ზოგიერთ მოვალეობათა შესახებ *)

ფრიად სერიოზული და უაღრესად საპასუხისმგებლო მოვალეობანი დააკისრა ჩვენმა პარტიამ გაძლიერებულ საკონტროლო კომისიას და მ. გ. ინსპექციას. სწორედ ამ სერიოზულობისა და სირთულის გამო ჩვენმა დიდმა ბელადმა ამხ. ლენინმა დაახლოვებით შემდეგი გვირჩია: უკეთესია ცოტა გააკეთო, მაგრამ ეს გაკეთებული კარგი და უდავო უნდა იყოს.

ყოველგვარი სიძნელე, სირთულე და დაბრკოლებანი, რომლებიც აუცილებლათ იქნებიან ამ შემთხვევაში, უნდა იქნან დაძლეულნი და გადალახულნი თანდათანობით, მაგრამ ამასთანავე მტკიცე და ურყევი გადადგმული ნაბიჯებით.

არ უნდა ავჩქარდეთ, დინჯათ, მოფიქრებულათ დავუკვირდეთ და უნდა შევისწავლოთ ჩვენი მუშაობის ყველა მხარეები, ჩავიწვდეთ მისი კუნჭულების შეუმჩნეველ სიღრმეებსაც კი და მაგარი, ულმობელი ხელით მოვსპოთ ყოველგვარი სიმახინჯე იმ წამსვე, როგორც კი იგი შემჩნეული იქნება. ეს უნდა გვახსოვდეს მუდამ ჩვენი მუშაობის დროს, ვინაიდან ასეთია აზრი იმ რჩევა-დარიგებისა, რომელიც ჩვენ მოგვცა შეუდარებელმა ჩვენმა მასწავლებელმა ხსენებული ორგანოების შესახებ.

და რომ პირნათლად და ღირსეულათ შევასრულოთ დიდებული ბელადის ანდერძი, პირველყოვლისა აუცილებელია მჭიდროთ დაკავშირება ჩვენი პარტიული ორგანოებისა დაბალ ფენებთან, უჯრედებთან როგორც ცენტრში ისე პროვინციებში.

საჭიროა რიგიანი და სერიოზული მუშაობის შესრულებისათვის ავამოქმედოთ ჩვენი საუკეთესო ძალები მუშური ელემენტები და საერთოდ ჩავაბათ მუშაობაში მშრომელი მასსა.

რას უნდა მიექცეს უმთავრესი ყურადღება? პირველ ყოვლისა გაძლიერებული საკონტროლო კომისია მთლიანად და აგრეთვე მისი თვითეული წევრი ცალკ-ცალკე ცენტრში მოუხდება მას მუშაობა, თუ ადგილობრივ—ფხიზელ, თვალმოუშორებელ დარაჯათ უნდა ედგეს ჩვენი პარტიის რკინისებურ მთლიანობას. ჩვენი პარტია ლენინის პარტია არის, რომელსაც მთელი თავისი არსებით სძულს და ეჯავრება ყოველგვარი მერყეობა. ეს უნდა გვახსოვდეს ყველას. გარდა ამისა ჩვენი პარტია მმართველი პარტია არის, რომელსაც ისტორიამ დააკისრა სრულიად ახალი, ჯერ არ ნახული სახელმწიფოს მოწყობა. ვაშენებთ ახალ სახელმწიფოს და ამავე დროს ვიგერიებთ პროლეტარიატის მოსისხლე მტრებს, რომლებსაც არ ასვენებს მუშათა კლასის გამარჯვება. და აი ასეთ პირობებში, ასეთი პარტიის მთლიანობის საზიანოთ „ცეცხლთან თამაშის" უფლება არავის არა აქვს.

ეს კარგათ შეიგნო პარტიამ და მან ამ უკანასკნელათ ასი პროცენტით განამტკიცა თავისი რიგები. ამას ამტკიცებს უკანასკნელი კონფერენციები და ყრილობები. და აწი ჩვენი ვალია მთელი ჩვენი ენერგიით და ძალღონით შევებრძოლოთ ყოველივეს, თვით უმნიშვნელოსაც, რაც ოდნავ შეარყევდა ლენინის პარტიის მთლიანობას და ნამდვილ, ჭეშმარიტად ბოლშევიკურ ხაზს.

გარდა ამისა დიდი ყურადღება უნდა მიექცეს პარტიის წევრთა ზნეობრივი მხარის საკითხს. ჩვენი სისპეტაკით და ჭეშმარიტად კომუნისტური ზნე ჩვეულებით, ჩვენი უბრალოებით, (ლენინისებური, მუშური უბრალოებით) ყველგან და ყველაფერში კარგ თვისებათა მაგალითების მიცემით გავლენა უნდა მოვახდინოთ. კიდევ მეტი. უნდა ავლაგმოთ ჩვენი რიგების ერთიც „ნეპის" საზიზღარი მადა, წარყვნილი, ძველი ბურჟუაზიული ზნე ჩვეულებანი და დაწყებულ ვაკხანალიას ბოლო უნდა მოვუღოთ. „ნეპის" ცხვირის ნესტოებიდან მყრალი სუნი ამოდის და ამიტომ ამ ნესტოებს ძალიან მაგარი საცობი ანუ „ტამპონი" ესაჭიროება.

სასტიკი ბრძოლა უნდა გამოეცხადოს ჩვენს რიგებში, სადაც კიდევ ადგილი აქვს უსაქმურ მასლაათს, პარტიის ნებისა და დავალების გარეშე წაღმა-უკუღმა ყიალს, ინტრიგას, ჭორებს, ბუნდოვანი და ორაზროვანი განზრახ გადაკრულ გამოკრული სიტყვებით მოწოდებულ ცნობებს როგორც პრესაში ისე პრესის გარეთ, ყოველგვარ მერყეობისა და მეშჩანურ, წვრილ ბურჟუაზიულ ზნე ჩვეულებებს, ფუფუნებას, ლოთობას და სხვა. მე არ ვამბობ და არცა მაქვს საბუთი ვსთქვა, რომ ყოველივე ეს განვითარებული იყოს ჩვენს რიგებში. არა, ეს არ არის და არც შეიძლება იგი იყოს ჩვენს პარტიაში. კერძოთ რაც შეეხება ლოთობას, მენშევიზმს ამ ლოთობასა და „კამპანიებში" აღმოხდა სული. ჩხიკვიშვილებმა დიდი უნარი გამოიჩინეს ამ დარგში, მაგრამ მადლობა ღმერთს ამ ავაზაკებთან ჩვენ საერთო არაფერი გვაქვს. მაგრამ მიუხედავათ ამისა ჩვენ აქაც თვალყური უნდა ვადევნოთ და შევებრძოლოთ იმდენათ, რამდენათაც ხსენებული სენი სადმე თავს იჩენს. გვახსოვდეს, რომ არც ერთი პარტიისათვის ყველა წუთში სიფხიზლე არასოდეს არ ყოფილა ისე საჭირო და აუცილებელი როგორც ჩვენი პარტიისათვის.

ლენინის პარტიის წევრი პირველ ყოვლისა უნდა იყოს ნამდვილი კომუნისტი, რომელიც თავის თავს ნაკლებათ ეკუთვნის; მან მუდამ მაღლა უნდა ეჭიროს ბრძოლის წითელი დროშა, მან ყოველთვის უნდა აღფრთოვანებდეს ფოლადისებური სიმტკიცე და რწმენა, იგი საკუთარი გულწრფელობითა და სპეტაკი მხარეებით უნდა აჯადოებდეს და ხიბლავდეს იმ წრეს, სადაც მას მუშაობა უხდება. ის უნდა იყოს შეუპოვარი, დაუნდობელი და ულმობელი მუშათა კლასის მოსისხლე მტრებისა და მშრომელი მასსის მოღალატეების მიმართ. გვახსოვდეს ყოველთვის ჩვენგანს რანი ვართ, ვინა ვართ და მაშინ ნაკლებათ შევცდებით, და თუ შევცდებით ადვილათ გამოვასწორებთ ჩვენს შეცდომებს და დავსძლევთ ყოველგვარ დაბრკოლებებს.

მე შეგნებულად არ შევჩერდები აქ განსაკუთრებით ჩვენი სახელმწიფო აპარატების გაუმჯობესებისა და მისი მ. გ. ნაკლოვანებების საკითხზე. ნათელი და აშკარაა ყველასათვის, რომ აქ გაერთიანებულმა საკონტროლო ორგანომ უნდა გადმოიტანოს მთელი მუშაობის სიმძიმე, გახადოს ეს მუშაობა უფრო ნაყოფიერი და თვალსაჩინო მშრომელ მასსასთან მჭიდროთ დაკავშირების საშუალებით, მაგრამ არა აჩქარებით და სულმოუთქმელათ, არამედ მოფიქრებულათ, მიზანში ამოღებული ობიექტის წინასწარ ყოველმხრივ გაცნობითა და შესწავლით. „ასჯერ გაზომე და ერთხელ გასჭერი" მაგრამ გაჭერი ისე, რომ გამრთელება არც საჭირო დარჩეს და აღარც შესაძლებელი.

ერთ-ერთ ჩვენს უმთავრეს მიზანს შეადგენს აგრეთვე ბიუროკრატიზმთან ბრძოლა და საბჭოთა აპარატებიდან არა სასურველი ელემენტების განდევნა. ხსენებული ელემენტების მაგიერ ჩვენ განთავისუფლებულ ადგილებზე უნდა დავაყენოთ კომუნისტები, და პატიოსანი უპარტიო მშრომელი ელემენტები.

აუცილებლათ უნდა შემცირდეს ზედმეტი, გადაჭარბებული და არა აუცილებლობით გამოწვეული გრძელ-გრძელი და ხშირი ინფორმაციული ხასიათის მოხსენებების წერა, ზედმეტი ანკეტები და სხვა. ამ შემთხვევაში დიდ ჭირვებას მძიმე ტვირთად აწვება მუშაკებს, რომლებსაც ხელი ეშლებათ ნაყოფიერი აღმშენებლობითი მუშაობის წარმოებაში.

ერთი სიტყვით ნაკლები ქაღალდი, ნაკლები მელანი, ნაკლები „კანცელარიზმი", ნაკლები სიტყვა და ყველა ამათ მაგიერ საქმე... საქმე ჩუმი და ნაყოფიერი.

შემოვკრბეთ გაერთიანებული საკონტროლო კომისიისა და მ. | გ. ინსპექციის გარშემო და დავეხმაროთ მას დაკისრებული დიადი მისიის შესრულებაში.

ა. ლოლაძე.

---

*) ჩვენ ეს წერილი დაწერილი გვქონდა, როცა „კომუნისტი"-ს პირველი ივნისის № 124 ში წავიკითხეთ წერილი, დ. კ.-ს ინიციალებით ხელმოწერილი, საკონტროლო კომისიისა და ინსპექციის შესახებ. რა თქმა უნდა იქ გამოთქმული აზრები სავსებით მისაღებია ჩვენთვისაც.

ა. ლ—ძე.

საბჭოთა კავშირი და უცხოეთი

მოხდა შეთანხმება საბჭოთა კავშირსა და ჩინეთს შორის.

იაპონიის გაზეთები მოითხოვენ საბჭოთა კავშირის დაუყოვნებლივ ცნობას

ამხ. რაკოვსკი და ინგლისის ვაჭრობის მინისტრი არჩეულნი არიან საბჭოთა კავშირის და ინგლისის სავაჭრო პალატის თავმჯდომარეებათ.

შეთანხმება ჩინეთთან

შეთანხმება საბჭოთა კავშირისა და ჩინეთს შორის

პეკინი. 31 მაისი. დღეს დილის 11 საათზე საბჭოთა კავშირისა და ჩინეთის წარმომადგენლებმა ხელი მოაწერეს შეთანხმებას ორივე სახელმწიფოს შორის დიპლომატიური ურთიერთობის აღდგენისა და აღმოსავლეთ-ჩინეთის რკინისგზის მმართველობის შესახებ. ჩინეთის მხრივ შეთანხმებას ხელი მოაწერა საგარეო საქმეთა მინისტრმა ველინგტონ-კუმ, საბჭოთა კავშირის სახელით—კარახანმა.

შეთანხმებაზე ხელის მოწერას წინ უძღოდა მოლაპარაკება რამოდენიმე დღის განმავლობაში დადგენილება შეთანხმების შესახებ საიდუმლოთ ინახებოდა. შეთანხმება ხელმოწერილი იქნა ველინგტონ-კუს კერძო ბინაზე. შეთანხმება საიდუმლოთ ინახებოდა იმ მიზნით, რომ ხელი შეეშალათ საფრანგეთისათვის ჩარევაში და შეთანხმების ჩაშლაში. ცნობა შეთანხმების შესახებ გამოქვეყნდა მხოლოდ შეთანხმებაზე ხელის მოწერის შემდეგ.

იმპერიალისტებს კოვზი ნაცარში ჩაუვარდათ

პეკინი. 31 ივნისი. როსტას თანამშრომელთან საუბრის დროს ამხ. კარახანმა ხაზი გაუსვა, რომ ჩინეთში ჩვენს წინააღმდეგ მუშაობდა თითქმის მთელი დიპლომატიური კორპუსი სხვადასხვა ქვეყნის თითქმის ყველა წარმომადგენლებს ჩვენს წინააღმდეგ ერთიანი იმპერიალისტური ფრონტი ჰქონდა შექმნილი. შეთანხმებისათვის ხელის შეშლის ცდებმა ცხადყვეს, რომ იმპერიალისტები ძლიერი არიან და ისინი ჯერ ვერაფერს დააკლებენ საბჭოთა კავშირს.

უკანასკნელ ხანებში უცხოეთის სახელმწიფოთა წარმომადგენლების ზეგავლენა ჩინეთზე შესუსტდა. უცხოეთის დიპლომატები სრულიად არ მოელოდნენ, რომ საბჭოთა მთავრობა დაიწყებს მოლაპარაკებას ჩინეთთან, სანამ იაპონიასთან მოლაპარაკება არ დამთავრებულა.

მოვლენების ბრძოლის წარმოება შეთანხმების ცხოვრებაში გატარების [illegible], ვინაიდან ჩვენი ჩინეთთან შეთანხმების მოწინააღმდეგეები შეეცდებიან ხელის შეშლას, თუმცა ჩინეთი ჯერ კიდევ სუსტია, მაგრამ ჩვენ იმედი გვაქვს, რომ საბჭოთა კავშირთან ერთად ის შესძლებს იმპერიალისტებისათვის წინააღმდეგობის გაწევას.

მოგერიებული შემოტევა

„იზვესტია"-ს წერილი

მოსკოვი, 1 ივნისი. (როსტა). ამხანაგი სტეკლოვი წერილში „მოგერიებული შეტევა" სწერს: „საბჭოთა კავშირს და ჩინეთის რესპუბლიკას შორის შეთანხმება მაინც ხელმოწერილია. იმპერიალისტების შემოტევა მოგერიებულია მათთვის დიდი დანაკლისით. მართალია, ისინი ემუქრებოდნენ ჩინეთს და აშინებდნენ მას. ჩინეთის ხალხი, რომელიც იძულებული ხდებოდა ებრძოლა იმპერიალიზმის მიერ მისი ტერიტორიის დაპყრობის წინააღმდეგ, ხედავს საბჭოთა კავშირში ერთად ერთ ძალას, რომელსაც შეუძლია მისთვის დახმარების გაწევა და ამავე დროს რომელსაც შეუძლია დაიცვას თავისი ეროვნული ინტერესების დაცვას საქმეში.

საბჭოთა კავშირის და ჩინეთს შორის შეთანხმებას, გარდა თავისი პირდაპირი შედეგებისა, აქვს მომავლისათვის მნიშვნელობა უფრო მეტი მნიშვნელობა, ვიდრე აწმყოსათვის. საბჭოთა კავშირის მეგობრობა ჩინეთის რესპუბლიკასთან არის საწინდარი აზიის მშვიდობიანად და უმტკივნეულო განვითარებისა. ამავე დროს ეს ამზადებს ნიადაგს მსოფლიო იმპერიალიზმის მტაცებლურ პოლიტიკის თვალსაჩინო მოგერიებისათვის".

ურთიერთობა იაპონიასთან

ჩქარობენ საბჭოთა კავშირთან შეთანხმებას.

ვლადივოსტოკი. 1 ივნისი. იაპონიის გაზეთები აღნიშნავენ, რომ იაპონიის მთავრობა ჩქარობს საბჭოთა კავშირთან ხელშეკრულება დადოს კიოურის კაბინეტის გადადგომამდე. მოხსენებაში, რომელიც გადაეცა კატოს პალატაში, აღნიშნულია, რომ საჭიროა საბჭოთა კავშირის დაუყოვნებლივ ცნობა.

იაპონიის სამხედრო სარდლობა სახალინის დაცლის მომხრეა.

ვლადივოსტოკი. 1 ივნისი. იაპონიის გენერალური შტაბის უფროსის თანაშემწემ, ტაკეუჩიმ განაცხადა, რომ სამხედრო სარდლობა მომხრე არის სახალინის დაცლის, მაგრამ თუ მოლაპარაკება ამის შესახებ ორ თვეს გაგრძელდება, მაშინ კლიმატიური პირობების გამო სახალინიდან ჯარების გაყვანა ამ ზაფხულში არ მოხერხდება.

დამოკიდებულება ინგლისთან

ინგლის-საბჭოთა კავშირის სავაჭრო პალატა.

ლონდონი. 31 მაისი. რაკოვსკი და ინგლისის ვაჭრობის მინისტრი არჩეული არიან ინგლის-საბჭოთა კავშირის სავაჭრო პალატის საპატიო თავმჯდომარეებათ. პალატის აღმასკომში არჩეული არიან ორი წარმომადგენელი არკოსიდან და ერთი—არკოსის ბანკიდან; მთელ რიგ სახელმწიფო ტრესტების წარმომადგენლები არჩეული არიან პალატის წევრებათ. რაკოვსკი ამუშავებს საკითხს პალატისათვის უპირატესობათა მინიჭების შესახებ. აღმასკომის წევრებათ არჩეული არიან „ცენტროსოიუზის", „დინაკცენტრის", სავაჭრო წარმომადგენლობის, ჩრდილოეთის ტყის სამმართველოს და ნავთის სინდიკატის წარმომადგენლები.

სწორი!

ლონდონი. 31 მაისი. ინგლისის მიერ საბჭოთა კავშირის იურიდიულათ ცნობის გამო, უზენაესმა სასამართლომ რუსეთის სანაოსნო საზოგადოების „როპიტ"-ს პარიზში უარი უთხრა გემი „სუპერიორ"-ის დაბრუნებაზე. გემის კაპიტანმა გემი გადასცა საბჭოთა კავშირს.

[illegible]

ლონდონი. 31 მაისი. „მორნინგ პოსტ"-ი გაფიცვებით ილაშქრებს

საბჭოთა კავშირი და ჩინეთი

ტელეგრამებიდან ვტყობილობთ დღის ფრიად მნიშვნელოვან ამბავს. საბჭოთა კავშირისა და ჩინეთის წარმომადგენლებმა ხელი მოაწერეს შეთანხმების ტექსტს, ამ ორი ქვეყნის შორის დიპლომატიური ურთიერთობის აღდგენისა და აღმოსავლეთ-ჩინეთის რკინის გზის შესახებ. როგორია ეს შეთანხმება კერძოთ ამ რკინის გზის საკითხში, რომლის ირგვლივ სწარმოებდა იმპერიალისტების ბრძოლა, ჯერ ჯერობით არ არის ცნობილი. მაგრამ თავისთავათ განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს ჩვენთვის ამ საკითხის მოგვარებას ჩინეთთან შეთანხმებით და საზოგადოთ ჩვენ სამხრეთ-აღმოსავლეთ მეზობლად მრავალ ას მილიონიან მეზობელ ქვეყანასთან ნორმალური ურთიერთობის აღდგენას.

როგორც მკითხველებს ახსოვთ, ამ შეთანხმებისათვის ხელი უნდა მოეწერათ უკვე აპრილში, მაგრამ საფრანგეთის, ამერიკის, იაპონიისა და ინგლისის ჩარევის გამო, რომლებიც წინააღმდეგი იყვნენ მისი, ეს საქმე ჩაიშალა. მიუხედავათ იმისა, რომ საზოგადოებრივი აზრი გარკვევით გადახრილი იყო ამ შეთანხმების სასარგებლოთ და თვით მთავრობის წრეებში მას ჰყავდა მომხრეები, მთავრობა მაინც შეშინდა და დათმობაზე წავიდა უცხოელი იმპერიალისტების მიმართ.

მას შემდეგ მუშაობა ამ ძალებისა არ შეწყვეტილა. საფრანგეთის—რომელიც უმთავრესი ინიციატორი იყო მოლაპარაკების ჩაშლის—პრესა აც ხედავდა სულ უკანასკნელ ხანებამდი, რომ მიუხედავათ საბჭოების „პირველი შემოტევის" მოგერიებისა, ჩინეთი (ე. ი. იმპერიალისტების ინტერესები ჩინეთში) საფრთხეშია ჩავარდნილი და საჭიროა ენერგიული ცდებით ვადევნოთ თვალყური, კარახანის „ინტრიგებს" პეკინში. თავისთავათ ცხადია, რომ ჩინეთის მთავრობა რამოდენიმეჯერ იყო გაფრთხილებული ამის შესახებ, მას ემუქრებოდნენ ყველა საშუალებით იმ შემთხვევაში, თუ ის სულს დაჰყვება [illegible] იმპერიალისტების წინააღმდეგ და ურჩობას გაუწევდა მათ. მიუხედავათ ამისა ჩინეთის საგარეო საქმეთა მინისტრმა კარახანთან ერთად ჩაატარა ეს „ინტრიგა" და ორივემ მიაღწია ეს შეთანხმებას ამ დიდ მნიშვნელოვან საკითხებში.

ეს არის დამარცხება არა მარტო საფრანგეთის საგარეო პოლიტიკის. აქ დამარცხებული არიან ყველა ისინი, რომლებიც ერთად, მწყობრათ გამოვიდნენ ჩინეთის წინააღმდეგ, რომლისაც ჩვენ კავშირთან ერთად, ის აპირებდა შეთანხმებაზე ხელის მოწერას.

ეჭვი არ არის იმაში, რომ მეხრიოპე, რომელიც ხუთ თვეს ამ დიდ ქვეყანას დასუსტდა, საკმაოდ მოიშალა მას შემდეგ, რაც 11 მაისის არჩევნებმა გადასწყვიტეს ბედი პუანკარეს მთავრობისა საფრანგეთში.

ეს ფაქტი, შეთანხმება ჩინეთთან, მაჩვენებელია არა მარტო იმპერიალისტების აშკარა დამარცხებისა მათი ფრონტის ერთ ერთ მნიშვნელოვან ადგილზე. აღსანიშნავია ის, რომ ეს ამბავი გამოაფხიზლებს ზოგიერთ კაბინეტებს ევროპაში და მის გარეთ. ეგრეთ იაპონიაშიც მისი გავლენა საგრძნობი ხდება. დღევანდელი ტელეგრამებიდან აშკარაა ეს. იქ უფრო ხმამაღლა ლაპარაკობენ შეთანხმების შესახებ საბჭოთა კავშირთან, ლაპარაკობენ სახალინის დაცლაზე. თუ ვიცით იაპონელების [illegible], რომ მემამულეების პარტია და მისი ინტერესების გამომსახველი რეაქციონური მთავრობა დამარცხდა იაპონიაში ამ ორი კვირის წინეთ საპარლამენტო არჩევნების დროს და გაიმარჯვა ოპოზიციამ, რომელიც მომხრეა ჩვენთან შეთანხმების—ეს ხმები შეგვიძლია მივიღოთ სინამდვილის გამომხატველათ და ამდენათ მაჩვენებელი ისევ იმპერიალისტების ფრონტის შერყევისა

ჩვენ შეგვიძლია ძალა ვცადოთ

X

პრესა

გვმართებს სიფხიზლე და ყურადღება

როგორც ცნობილია, ბრძოლა კერძო სავაჭრო კაპიტალთან გამოცხადებულია მიმდინარე მომენტის დამახასიათებელ ამოცანად. ამ მიზნით და საზოგადოთ შინაური ვაჭრობის მოსაწყობათ მუშებისა და გლეხების, საერთოთ მუშურ გლეხური სახელმწიფოს სასარგებლოთ, დაარსებულია უკანასკნელ ხანებში სპეციალური კომისარიატი, რომლისადაც ადვილია (რასაკვირველია, შედარებით) ბრძოლა მსხვილ საბითუმო კაპიტალთან, იმ ღონით ძნელია ამ ბრძოლის წარმოება წვრილ საბითუმო ვაჭრებთან. სახელმწიფო მრეწველობა ხელმძღვანელი სახელმწიფოებრივი და პარტიული ორგანოების კარნახით უარს ეტყვის (და უთხრა კიდევაც) მსხვილ მებითუმე ვაჭარს და არ ჩაუგდებს მას ხელში უამრავ საქონელს (მისი ნება სურვილისამებრ გასანაწილებლათ), არა მარტო ნისიათ, რასაც სამწუხაროთ ადგილი ჰქონდა ხოლმე ხშირათ დღემდე, არამედ, რამდენათაც ამის საშუალება იქნება, თვით ნაღდათ მყიდველსაც. მრეწველობისათვის, რომელსაც ხშირათ თანხები აკლია, ეს ადვილი საქმე არ არის, მაგრამ სხვა და სხვა სახელმწიფოებრივი ხასიათის მოსაზრების გამო, ეს აუცილებელია და ჩვენი მრეწველობაც დაემორჩილება ასეთ თუ ისეთ შემთხვევაში ამ აუცილებლობას.

ვიმეორებთ შედარებით ამნაირი ბრძოლა შესაძლებელია.

უფრო ძნელია, როგორც ვსთქვით წვრილ მებითუმე ვაჭრებთან ეს ბრძოლა, სწორედ იმიტომ, რომ ის „წვრილია" და ისეთ ფორმებში შეუძლია გამოიჩინოს, რომ ძნელი იქნება გაარჩევა თუ ვისთან გვაქვს საქმე. საჭიროა ამიტომ სიფხიზლე და ყურადღება იმ ორგანოების მხრივ, რომლებიც მოწოდებული არიან ამ დარგში მუშაობისთვის.

ერთ ასეთ „საქმეს" მეგზლიანი მიიქცევს სამართლიანათ ჩვენს ყურადღებას გაზ. „ზარია ვოსტოკა". საქმე ეხება ავტორის შედეგში.

ინვალიდების კოოპერაცია შედგება ფართოდ ცნობილი წვრილი ვაჭრების შეკავშირებისგან, რომლებიც მიიღებენ საქონელს ცნობილ საფეიქრო სინდიკატიდან ამ კოოპერაციის საშუალებით და აი „ზარია ვოსტოკა"-ს თანამშრომელი კითხულობს: „რა დამოკიდებულება აქვს სავაჭრო ფუნქციებთან—საზოგადოთ და წვრილ საბითუმო ვაჭრობასთან—კერძოთ დაჭრილ დასახიჩრებულთა ორგანიზაციას?

„სოციალური უზრუნველყოფის კლიენტები—სწორეთ ისინი, რომელთაც მოსპობილი აქვთ, იმპერიალისტური და სამოქალაქო ომის გამო, შრომის უნარი და პირადათ თვითეული მათგანი ატარებს ბეჭედს კაპიტალისტური საზოგადოების საშინელებათა, ყველა ისინი, რასაკვირველია ღირსი არიან სრული საზოგადოებრივი ყურადღებისა და დახმარების. ხელი უნდა შევუწყოთ მათ მიერ დაწყებულ ყოველ საქმეს, რომლის მიზანია ურთიერთ დახმარება: საზოგადოებრივი ქველმოქმედება ცდილობს ამ დახმარებას, სახელმწიფო აძლევს მათ მთელ რიგ უპირატესობას. ჩვენ შევეჩვიეთ ამას. და ამ დროს ვტყობილობთ, რომ დაჭრილ-დასახიჩრებულთა კავშირი არის ყველაზე უფრო მდიდარი ვაჭარი თბილისში, მას აქვს თითქმის ოცამდე მაღაზია და, დასასრულ [illegible] 300 წვრილ მაღაზია-ქტურის ვაჭართა შემაკავშირებლის როლში.. რაშია საქმე?."

და ავტორი, ასე ვსთქვათ, იქვე „ზინის ფურცლებს", ამბობს აშკარათ:

„საბუთი გვაქვს საფრთხის, რომ ჩვენ მიერ დღევანდელ შეხედულებით გადასვა თავისი უნარისა და გამოცდილების სამუშაო ხარისხით და საშუალება დაჭრილ დასახიჩრებულთა კოოპერაციისათვის, რომელსაც სახელმწიფო აძლევს უპირატესობას და საზოგადოება უწყობს ხელს". (ხ. ზ. ავტორისაა).

ჩვენ არ ვიცით ჯერ კიდევ რა ცნობებზეა დამყარებული ავტორის აზრი, მაგრამ ობიექტიურათ ეს შესაძლებელია.

კერძო ვაჭრების სახით ჩვენ საქმე გვაქვს გამოქნილ და „გამომწვარ" „ხალხთან". არც ერთი „ეჭვიანი" არ გამოიჩენა მათ, რომ გაძვრენ იქ და მოიფუთნენ, თუ ამაზე „ხეირს" ხედავენ. შესაძლებელია (ჩვენ ვამბობთ, შესაძლებელია), რომ მსგავს მოვლენასთან გვაქვს საქმე ამ შემთხვევაშიც.

სრულ სამართლიანს შეიცავს ავტორის აზრი, რომ დაჭრილ დასახიჩრებულთა ორგანიზაცია, ე. ი. ორგანიზაცია იმათი, რომლებიც მსხვერპლი შეიქმნენ ბურჟუაზიული ველურობისა და კაცის მოძმის და ატარებენ ბეჭედს იმპერიალისტური ომის საშინელებათა—რომ ეს ორგანიზაცია ღირსია ჩვენი თანაგრძნობისა და დახმარების. ვიტყვით მეტს, ამ დაჭრილ-დასახიჩრებულთა საერთაშორისო ორგანიზაცია არის დღეს ერთ-ერთ რევოლიუციონური ფაქტორთაგანი და მის საერთაშორისო კონგრესებს არა ერთხელ აღუნიშნავთ თავიანთი მხურვალე თანაგრძნობა, როგორც ეს სრულიად ბუნებრივია, ჩვენი კომინტერნისათვის მისი სასტიკი ბრძოლის გამო იმპერიალისტური ომისა და საზოგადოთ კაპიტალიზმის წინააღმდეგ. მაგრამ ეს გარემოება ხელს ვერ შეგვიშლის ჩვენ სასტიკი ბრძოლა გამოვუცხადოთ ამ კავშირის ამა თუ იმ წევრების, ამა თუ იმ ცალკე ორგანიზაციის ისეთ „გადახრას" (თუ მას ნამდვილათ ექნება ადგილი), რომელიც ხელს შეუშლის რევოლიუციონური ხელისუფლების ზომების გატარებას და ავნებს მის პოლიტიკას და ჩვენ გამოვსთქვამთ რწმენას, რომ უმრავლესობა დაჭრილ დასახიჩრებულთა კავშირისა თვით იქნება მსგავს შემთხვევებში ამ ხელისუფლების დამხმარე, როგორც მთავრობა არის კავშირის და მასზე შესაძლებლობის ფარგლებში.

საბჭოთა ლიტერატურის წინააღმდეგ ამ კარიკატურის გამო, რომელიც მოთავსებულია გაზ. „პრავდა"-ში; ეს კარიკატურა გამოხატავს მაკდონალდს, მეფე გიორგის და ლორდ ქერზონს, რომლებიც ხელიხელჩაკიდებულნი მიდიან ერთად. გაზეთი ყურადღებას აქცევს იმას, რომ გაზეთის ეს ნომერი იყიდება ლონდონში.

ინგლისის მეცნიერი საბჭოთა კავშირის კულტურულ მიღწევების შესახებ.

ლენინგრადი. 31 მაისი. ამ ჟამად ლენინგრადში მყოფმა ინგლისელმა მეცნიერმა—პარლამენტის წევრმა—ვილიამ კონვეიმ, რომელიც გაეცნო საბჭოთა კავშირის მუშაობას კულტურის დარგში და სიძველეთა დაცვის საქმეში, აღნიშნა ის დიდი კულტურული მუშაობა, რომელსაც ადგილი აქვს საბჭოთა კავშირში, და განაცხადა, რომ მას განზრახვა აქვს გამოსცეს წიგნი საბჭოთა კავშირის კულტურული მიღწევების შესახებ.

შტრეზემანის წინააღმდეგ

სახელმწიფო ჯგუფთა სამმართველოს მუშაკების პროტესტი.

მოსკოვი 2 ივნისი. საბჭოთა კავშირის სამეცნიერო ჯგუფთა სამმართველოს მუშაკების და სამეცნიერო მოღვაწეთა საერთო კრებამ პროტესტი განაცხადა გერმანიის მთავრობის პოლიციის აგენტების მიერ საბჭოთა კავშირის სავაჭრო წარმომადგენლობაზე თავდასხმის წინააღმდეგ. კრებამ დაადგინა მიმართოს გერმანიის მეცნიერებს, ინტელიგენციას, მუშებს და გლეხებს მოწოდებით პროტესტი განაცხადონ თავისი მთავრობის პოლიტიკური ხაზის წინააღმდეგ; ეს მთავრობა ნადგავს [illegible] კონფლიქტებს და ამით არის გამოლაშქრებული ორ ერთი ქვეყნის შორის დამყარებულ კულტურულ და ეკონომიურ კავშირის წინააღმდეგ.

პროტესტს ხელს აწერენ პროფესორები: კალინნიკოვი, ნიკიტინი, კოგანი, გრასმანი და სხვები.

იმპერიალისტების წინააღმდეგ

ირაკში დაიწყო აჯანყება ინგლისელების წინააღმდეგ.

სირიაში ხალხმა დაიწყო აჯანყება საფრანგეთის წინააღმდეგ.

მთელ ალბანეთში აჯანყება იტალიის წინააღმდეგ.

აჯანყება ირაკში

სტამბოლი. 1 ივნისი. ოსმალეთის ცნობით, მდგომარეობა ირაკში რთულდება. ადგილობრივი მცხოვრებლები, რომლებიც ჯარში იმყოფებიან, აჯანყდნენ ინგლისელ სარდლობს. აჯანყებულებთან შეტაკების დროს მოკლულია 100 ინგლისელი ჯარისკაცი.

აჯანყება ალბანეთში

რომი. 2 ივნისი. „ტრიბუნა"-ის ცნობით, მდგომარეობა ალბანეთში კრიტიკული ხდება. იტალიის სამხედრო გემები მზად არიან ალბანეთისაკენ წასასვლელად. აჯანყებულებმა [illegible] და ადგილობრივმა ჯარებმა დაიკავეს კოლომი. აჯანყება სწრაფად ვრცელდება; ყოველ საათში მოელიან შეტევას ტირანზე.

„ნიუ იორკ ტაიმს"-ი იტყობინება: [illegible] დაიწყებენ ტირანზე შეტევას, რევოლუციონერმა ჯარებმა მოითხოვეს „ბეის" [illegible] მთავრობის გადადგომა ახმედ ზოგუს (პრემიერი) მეთაურობით, სხვადასხვა განკარგულება, ყველა ჯარების კონცენტრაცია ტირანში, ახალი მთავრობის შედგენა სხვადასხვა პარტიებისაგან, რომლებიც სარგებლობენ მოსახლეობის ნდობით. ახმედ ზოგუმ პასუხი გასცა ამ მოთხოვნილებებს გადადგომით, რის შემდეგ აჯანყებულებმა გასცეს ბრძანება ტირანზე გალაშქრების შესახებ. რომში არსებულ ალბანეთის მისიის ცნობის თანახმად, ალბანეთში გამოცხადებულია სამხედრო წესები.

ახალი აჯანყება სირიაში

მოითხოვენ ანტიოხიის ავტონომიას.

სტამბოლი. 1 ივნისი. სირიაში გამის რაიონში მოხდა გლეხების ახალი აჯანყება. აჯანყებულები იარაღის ხელში ჩაგდების შემდეგ ჩასაფრდნენ მთებში.

ანტიოხიაში იმართება საფრანგეთის სამხედრო საბჭოს სხდომები, რომლებზედაც არჩევა შექმნილი მდგომარეობა. ოსმალეთის მთავრობამ მოამზადა ახალი საპროტესტო ნოტა, რომელშიაც აღნიშნული ცნობებია მოყვანილი იმის შესახებ, თუ როგორი ძალადობას მიმართავენ ფრანგები სირიის ოსმალების მიმართ. ნოტა მოითხოვს ანტიოხიის და ალექსანდრეტას ავტონომიის დაუყოვნებლივ გამოცხადებას.

ახალი ომის წინ

იტალია ჯარებს აგროვებს ოსმალეთის წინააღმდეგ.

იტალიის ჯარი გროვდება კუნძულ როდოსზე.

ოსმალეთის პრესა აღშფოთებულია იტალიის მიერ ჯარების მობილიზაციის გამოცხადებით.

იტალია ჯარებს აგროვებს ოსმალეთის წინააღმდეგ.

სტამბოლი, 1 ივნისი. ანგორის დეპეშათა სააგენტო ოფიციალურად იუწყება, რომ იტალიის მთავრობამ როდოსში სამი პოლკი გაგზავნა და მთავარსარდლად მეფის ნათესავი დანიშნა.

„ვატანის" სიტყვით, ამ ცნობამ ძლიერ მძიმე შთაბეჭდილება მოახდინა ანგორის მთავრობის წრეებში. მაგრამ, ამბობს გაზეთი, ოსმალეთი დარწმუნებულია თავის ძლიერებაში და დამშვიდებით მოელის მოვლენათა განვითარებას.

ოსმალეთის გაზეთები ერთხმად ამბობენ, რომ იტალია არ ეწყობს სმირნის რაიონს.

„ტევჰიდ" იტალიის პოლიტიკას უწოდებს თვალთმაქცურს, ცბიერს. გაზეთი აღნიშნავს, რომ იტალიას სურს მოულოდნელად დაესხას თავს ოსმალეთს, ისე, როგორც ტრიპოლის ომის დროს.

„ხუკუმეთი"-ს არ სჯერა, რომ იტალია ამზადებდეს მოულოდნელ თავდასხმას. გაზეთი ფიქრობს, რომ იტალია საბერძნეთის წინააღმდეგ ემზადება.

„აქშამ"-ი ამტკიცებს, რომ რომი მუდამ აგრესიულ პოლიტიკას აწარმოებდა ოსმალეთის მიმართ. გაზეთი ურჩევს იტალიას თუ მას სურს თავისი მეგობრობის მოყვარეობა დაამტკიცოს, დააბრუნოს ოსმალეთს კასტელორიზო.

„ტანინ"-ის სიტყვით, ოსმალეთის მდგომარეობა ახლა გართულებულია ინგლისელებთან მოლაპარაკებით, ფრანგებთან დამოკიდებულების გამწვავებით სამხრეთ საზღვრების გამო, საბერძნეთთან გაუთავებელი დავა-ჩხუბით. იტალიის ჯარების კონცენტრაცია და აგრეთვე ხმები ინგლისის იტალიის დახმარების შესახებ, ძნელ მდგომარეობაში აყენებენ ოსმალეთს.

გაზეთი „ხაკიმიეთი მილიე" სწერს, ოსმალეთი არ დააყოვნებს ზომების მიღებას და მოვლენების განმარტებას. იტალიის ჯარების თავის მოყრა კუნძულ როდოსზე არის დემონსტრაცია მხოლოდ ოსმალეთის წინააღმდეგ, თუმცა ოსმალეთმა არ იცის ამ დემონსტრაციის მიზეზი.

„ილერი" ფიქრობს, რომ დემონსტრაცია მოაწყვეს ინგლისელებმა, რომლებსაც იტალიელების საშუალებით სურთ გავლენა მოახდინონ მოლაპარაკებაზე მოსულში.

„ვაკიტ"-ი ფიქრობს, რომ იტალიას ჯარები არ ეყოფა ოსმალეთთან ომისთვის.

იტალიის ნოტა სკოლების გახსნის შესახებ.

სტამბოლი, 1 ივნ. იტალიის მთავრობამ მიმართა ოსმალეთის მთავრობას ახალი ნოტით, რომლითაც მოითხოვს იტალიური სკოლების გახსნას ოსმალეთში.

ოსმალეთის მთავრობამ გადაწყვიტა პასუხი არ გასცეს ნოტას, რადგანაც ის ყოველგვარ დიპლომატიურ ნაბიჯს სკოლების საკითხში [illegible] ოსმალეთის შინაურ საქმეებში ჩარევათ თვლის.

რა ხდება საფრანგეთში

პუანკარე და მისი კაბინეტი გადადგა

ერიოს მთავრობა პროგრამაში შეიტანს საბჭოთა კავშირთან დამოკიდებულების აღდგენას

მილიერანს არ სურს გადადგომა

პუანკარეს გადადგომა.

ლონდონი. 1 ივნისი. დღეს დილით პუანკარემ პრეზიდენტ მილიერანს გადასცა განცხადება თავისი და კაბინეტის გადადგომის შესახებ.

ერიოს პროგრამა.

ლონდონი. 1 ივნისი. გაზ. „მატენის" ცნობით, ერიოს მომავალი მთავრობის პროგრამაში შეიტანება საყოველთაო ამნისტია, ფრანკის კურსის განმტკიცება, საბჭოთა კავშირთან დამოკიდებულების აღდგენა.

საკითხი პრეზიდენტის შესახებ.

პარიზი. 1 ივნისი, რესპუბლიკანელ სოციალისტ დეპუტატების უკანასკნელ კრებაზე წამოყენებული იქნა მთელი რიგი სიტყვისა მილერანის წინააღმდეგ. დეპუტატთა პალატის გახსნამდე რესპუბლიკის პრეზიდენტის საკითხი დასმული იქნება მემარცხენე ბლოკის კრებაზე.

„მატენ" აღნიშნავს, რომ მილერანი დასტოვებს ელისეის სასახლეს მხოლოდ ორთავე პალატის გარკვეული ვოტუმის შემდეგ. მილერანს ესაყვედურებიან იმაში, რომ ის პირად პოლიტიკას აწარმოებდა.

ლონდონი. 1 ივნისი. „დეილი მეილ"-ის პარიზელი კორესპონდენტის ცნობით, ამ ჟამად საფრანგეთში პოლიტიკური კრიზისი მწვავე ხასიათს იღებს. ორივე პარტიამ, რომელთაც უმრავლესობა ჰქონდათ ახალ დეპუტატთა პალატაში მიიღო გადაწყვეტილი რეზოლუცია, რომელიც მოითხოვს პრეზიდენტ მილერანის გადადგომას. ვინაიდან საფრანგეთის კონსტიტუციის მიხედვით რესპუბლიკის პრეზიდენტის შეცვლა შეიძლება მხოლოდ სახელმწიფო ღალატისათვის, სოციალისტებს და რადიკალ-სოციალისტებს განზრახული აქვთ პასიური წინააღმდეგობის გზით აიძულონ მილერანი გადადგეს. ამ პარტიების გეგმა ასეთია: უმრავლესობის ლიდერები არ მიიღებენ პრეზიდენტის წინადადებას კაბინეტის შედგენის შესახებ. თუ პრეზიდენტი სხვა რომელიმე პარტიების ლიდერებს დაავალებს კაბინეტის შედგენას, ასეთი კაბინეტი პირველ კენჭის ყრის დროსვე დამარცხებული იქნება უმრავლესობის მიერ.

ერიო და სოციალისტები.

ლონდონი. 1 მაისი. რადიკალური პარტიის კრებაზე ერიომ განაცხადა, რომ მოსთხოვს სოციალისტებს ან მთავრობაში შესვლას ან ხმის დაპირებას მის მთავრობისათვის გარკვეული პროგრამის ნიადაგზე წინააღმდეგ შემთხვევაში ერიო უარს იტყვის მთავრობის შედგენაზე.

მილერანს არ სურს გადადგომა.

პარიზი. 31 მაისი. გაზეთების ცნობით, მილერანს, თუ მას მემარცხენე პარტიების მეთაურებმა ბოიკოტი გამოუცხადეს, განზრახვა აქვს მოწოდებით მიმართოს სენატს და დეპუტატთა პალატას.

სინატორმა დე მონზიმ განაცხადა, რომ პოლიტიკური პარტიების მეთაურები მილერანისაგან სამინისტრო პორტფელის მიღებაზე უარის თქმით, მილერანის გადადგომის გამოწვევის ნორმალურ საშუალებას წარმოადგენენ.

მემარცხენე ბლოკის გამარჯვება.

პარიზი. 31 მაისი. ერიოს და პენლევეს მონაწილეობით შესდგა დამოუკიდებელ სოციალისტების და სოციალისტ რესპუბლიკანელების თათბირი, რომელმაც დაადგინა მიიღოს მონაწილეობა მემარცხენე ბლოკის შემადგენელ პარტიების თათბირში და დაემორჩილოს ბლოკის უკანასკნელ დადგენილებებს.

თვითონ არ იციან რა სურთ.

პარიზი, 31 მაისი. რადიკალების მეთაურთა განცხადებები თავისი მომავალი პოლიტიკური ხაზის შესახებ ბუნდოვანი და გაურკვეველია. სოციალისტური პარტიის სენას დეპარტამენტის ორგანიზაცია საბჭოთა კავშირთან დამოკიდებულების საკითხში კმაყოფილდება მხოლოდ მოთხოვნილებით, რომ მომავალმა მთავრობამ მოამზადოს ნიადაგი საბჭოთა კავშირთან ნორმალური დამოკიდებულების აღსადგენად. რადიკალები, რომლებიც დაინტერესებული არიან ფრანკის კურსის დაცვით, ბრალს დებენ მემარცხენე ბლოკს პანიკის გამოწვევაში.

რუმინეთის ამბები

სამხედრო კრიზისი საშიშ ფორმებს იღებს.

დაიწყო გლეხთა მღელვარება.

აფეთქდა 40 მილიონი ყუმბარა.

ცნობა ბუქარესტში მომხდარ აფეთქების შესახებ.

ბერლინი 2 ივნისი. რუმინეთის სამხედრო სამინისტრომ ოფიციალურად განაცხადა, რომ ბუქარესტში მომხდარ აფეთქებისაგან განადგურებული სამხედრო მარაგი, წარმოადგენს რუმინეთის მთელი სამხედრო მარაგის უმნიშვნელო ნაწილს.

სამხედრო კრიზისი.

ვენა. 3 ივნისი. სამხედრო კრიზისი რუმინეთში საშიშ ფორმებს იღებს. მრავალი სამხედრო ფირმა გაკოტრდა. რუმინეთის ვალუტა განაგრძობს დაცემას.

გლეხები მიწას მოითხოვენ.

ვენა. 31 მაისი. სიმიგრადის სოფლებში დაიწყო გლეხების მღელვარება. გლეხები მოითხოვენ მიწის საკითხის მოწესრიგებას.

ნამდვილ მიზეზს დამალავენ.

სტამბოლი. 1 ივნისი. ოსმალეთის პრესა ფიქრობს, რომ ოფიციალური დეპეშებში ბუქარესტიდან მიღებულ ცნობას თითქო აფეთქება მოაწყვეს კომუნისტებმა, გაზეთებში მოთავსებულია ცნობები აფეთქების ნამდვილი მიზეზების შესახებ.

ოსმალეთი და რუმინეთი.

სტამბოლი. 1 ივნისი რუმინეთის ელჩმა სტამბოლში ოფიციალურად განაცხადა, რომ ბრატიანომ საბოლოოთ თქვა უარი ოსმალეთში გამგზავრებაზე იმ აურზაურის გამო, რომელიც გაზეთებმა გამართეს ამ გამგზავრების გარშემო.

დამატებითი ცნობები ბუქარესტში მომხდარ აფეთქების შესახებ.

ვენა. 31 მაისი. ბუქარესტის ახლო მომხდარ აფეთქების დროს თავზარდაცემული მოსახლეობა იერიშით იღებდა რკინის გზის სადგურებს. მდიდრები ავტომობილებით გარბოდნენ. აფეთქდა 40 მილიონი ყუმბარა და უამრავი დინამიტი. განადგურდა: მთავარი სამონტაჟო დეპო 14 მილიონით, რუმინეთის არმიის სასურსათო საწყობი. ჩეხეთიდან ჩამოტანილ თოფის იარაღით დატვირთული 25 ვაგონი, 150 ვაგონი ამუნიცია, რომელიც მოკლე ხნის წინ ჩამოტანილი იყო საფრანგეთიდან, [illegible] სარკინიგზო და სანაპირო რაზმების ყაზარმები ძლიერ დაზიანდა, კადეტთა სკოლა მიდამოები მთლიანად გადაიწვა.

პრემიერმა, სამხედრო მინისტრმა მთავარმა ინტენდანტმა და სამხედრო საწყობის უფროსმა მოხსენება გაუგზავნეს მეფეს ზარალის შესახებ. დაჭრილია 6 კაცი, მათ შორის 3 სამხედრო პირი და ერთი ქალი.

აფეთქების შესაძლებელ მიზეზად სთვლიან სამხედრო მასალის დამზადებისას ჩადენილ ბოროტმოქმედებათა დაფარვის სურვილს. ოპოზიცია მთავრობას სდებს ბრალს იმაში, რომ სამხედრო საწყობები მან მოათავსა შუაგულ ქალაქში. ოპოზიცია მოითხოვს საპარლამენტო გამოძიებას.

ბუქარესტის პრესის აზრით კატასტროფის მნიშვნელობა უფრო წინაგრძნობა ომის შემდეგებს, რადგან განადგურებულია არმიისათვის საჭირო სამხედრო მასალა—იარაღის 40 პროც. გაზეთების ანგარიშით ზარალის რაოდენობა აღემატება იმ კრედიტების რაოდენობას, რომლებსაც რუმინეთი ეძებდა საზღვარგარეთ.

თავის ოფიციალურ განცხადებაში მთავრობა [illegible]. ოფიციალური ცნობით მოკლულია 4 კაცი და დაჭრილია—20. მთავრობა აცხადებს, აგრეთვე, რომ აფეთქებული საწყობი ერთ-ერთია მრავალ სხვა სამხედრო საწყობებს შორის.

დნესტრის ნაპირზე.

ოდესა 2 ივნისი. კიშინიოვიდან მოსული ლტოლვილები იუწყებიან, რომ ბესარაბიიდან, დნესტრის მონაპირე ადგილებიდან,—რუსი მოსახლეობას მასიურად ასახლებენ. მოსაზღვრე სოფლებში აკრძალულია ცეცხლის ანთება საღამოობით სანაპირო რაზმები და პოლიცია გაძლიერებულია სპეციალურ სამხედრო ნაწილებით.

მდგომარეობა გერმანიაში

მთავრობის კრიზისი გრძელდება.

მთავრობის შედგენას დაავალებენ გერგტს

რურში განახლდა მუშაობა.

მთავრობის კრიზისი

ბერლინი 1 ივნისი. მთავრობის კრიზისი ჯერ კიდევ არ არის გადაწყვეტილი. გერმანიის სახალხო პარტიის წარმომადგენელმა შოლცმა მიმართა პრეზიდენტ ებერტს წინადადებით: დაავალოს კაბინეტის შედგენა გერგტს.

ნდობის გამოცხადება შტრეზემანისათვის.

ბერლინი. 1 ივნისი. გერმანიის სახალხო პარტიის ფრაქციამ შაბათს ერთხმად სხდომაზე გამოუცხადა ნდობა შტრეზემანს. სამხედრო წესების [illegible].

პარიზი 1 ივნისი. მაინცში ყოფილ მეომართა საზოგადოებამ იდღესასწაულა თავისი ორგანიზაციების არსებობის 50 წლის თავი. დღესასწაულში მონაწილეობა მიიღეს პრინც რუპრეხტმა, კლუკმა და სხვებმა.

გენერალმა რიტტერმა განაცხადა, რომ როგორც კი დაჰკრავს სამშობლოს განთავისუფლების საათი, მეომრები იარაღს ისევ ხელში აიღებენ, როგორც ეს წინად ჰქონდათ.

მუშაობის განახლება.

პარიზი. 1 ივნისი რურის მაღაროებში მუშაობა განახლდება ორშაბათიდან.

ბერლინი. 1 ივნისი. ესსენიდან ატყობინებენ, რომ სამთო-მადნო მუშების უმრავლესობამ დაიწყო მუშაობა. კამპანია კომუნისტების წინააღმდეგ.

ბერლინი 2 ივნისი სახალხო პარტიის, ნაციონალისტების და ცენტრის პრესა მოითხოვს, რომ დეპუტატების ხელშეუხებლობა ჩამორთმეულ იქნეს კომუნისტებს.

„დოიჩე ცაიტუნგ" მოითხოვს ყველა კომუნისტ დეპუტატების დაპატიმრებას და დასჯას, რომ მღელვარებას ამ ნიადაგზე მთავრობამ ბოლო უნდა მოუღოს შეიარაღებული ძალით, თუკიდე ამის გამო სისხლიც დაიღვაროს.

სახალხო პარტიის დეპუტატი „ვაიტი" სწერს: „პოლიციის [illegible] არ [illegible], რომლებიც [illegible] მათ როგორც [illegible] შეუძლებელია კომუნისტების მიმართ [illegible] პარლამენტის ჩვეულებრივი [illegible] სარგებლობა გერმანიის ხალხი,—ათავებს [illegible] გერმანიის მთავრობა მიიღებს ზომებს კომუნისტური ძალების საბოლოოდ მოსასპობად".

ინგლისის „მუშათა მთავრობის" უკანასკნელი დღეები

[illegible]

ლონდონი, 31 მაისი. საერთო აზრით, მაკდონალდის მთავრობის დღეები დათვლილია.

ლიბერალურ პარტიის ძლიერი და შესამჩნევად გაზრდილი ნაწილი ლოიდ-ჯორჯის თაოსნობით, რომელსაც მიზნად აქვს მუშათა მთავრობის ჩამოგდება, ფიქრობს, რომ მთავრობამ საკმაოდ გაიტეხა სახელი მუშათა მასის თვალში, რის გამო შესაძლებლად სთვლის ახალ საპარლამენტო არჩევნების დანიშვნას.

ლიბერალურ პარტიის მეორე, უფრო მარცხენა, მაგრამ მცირე უფრო სუსტი ნაწილი ასკვიტის მეთაურობით ფიქრობს, რომ მუშათა მთავრობის ჩამოგდება ჯერჯერობით ნაადრევი იქნებოდა და ამასთან შიშობს, რომ ლიბერალური პარტია საბოლოოთ ჩაეყლაპება კონსერვატორებთან კოალიციაში.

მუშათა მთავრობის უფრო გაბედული კლასობრივი პოლიტიკა უეჭველად გააძლიერებს ლოიდ-ჯორჯის ჯგუფის გავლენას ასკვიტის წინააღმდეგ.

პროლეტარულ რევოლუციის „გაგედული" ბოიკოტი გაზეთ „ქართულ სიტყვაში" და ჟურნალ „კავკასიონში"*)

5. „კავკასიონის" შექება გომართელის მიერ № 2

„ქართულ სიტყვის" № 27—თავსდება გომართელის ვრცელი წერილი სათაურით „კავკასიონი № 3-4".

— „ვიღებ ცალკე „კავკასიონის" მე 2 წიგნს და გული ჰხარობს, ლექსებს მივყურებ შორს, შორს, ჩემი თავი ევროპაში მგონია" ამბობს კრიტიკოსი და [illegible]: წარსული, შორეული წარსული დრო. როდესაც ის ევროპელთან და [illegible] ერთად საქართველოს საქმეებს მართავდა.

როდესაც აქ მეფობდა „დემოკრატია" და ევროპისკენ კარები ხსნილი იყო... როდესაც „ჯეელდა ყოველდღე" და ჯილდო 17 წლის გიმნაზიელ კოხტა ქალისგან სწავლობდა დღიურების წერას როდესაც.. ეს! . ხოდა აგონდება ყოველივე ეს ჩვენს კრიტიკოს—იღებს რა ჟურნალ „კავკასიონს" ხელთ ჩვენ სრულებით ვეთანხმებით მას—რომ ეს შეიძლოდა.. ძლიან ძნელი საფიქრელია მართლაც რომ „კავკასიონი"—კომუნისტური დიქტატურის დროს გამოდიოდეს. და როგორ არ უნდა შეაქოს გომართელმა ყველა ისინი—ვინც მას ასეთ ბედნიერ წუთებს აძლევინებს და უბედნიერეს ოცნებებში ხვევს?!. და აი ასეც იწყებს მეორეთ:

ა. [illegible]—„ქარი სარკეში"—„დიდებული ოცნებაა, რწმენით გაშუქებული და ლამაზად და მოხდენილად ჩამოსხმული".

ვ. [illegible]—„დაუჯერელი ვერხვი ზემო იმერეთისა, ცეცხლიანი ხშირად მოქნილი ნაზად მეოცნებე, თოჯა, ენა—მახვილი.

გრ. რობაქიძე—„ლონდა"—„ჩვენს მწერლობაში უეჭველად ახალი სიტყვა, ჩვენს სასცენო ხელოვნებაში ახალი ძიება".

კ. გამსახურდია,—ლექსი „ქრისტე პარიზში"—„ორიგინალური ლექსია, როგორც თვისი შინაარსით, ისევე ფორმით".

[illegible]—„სიზმრები"—„ტკბილი [illegible]".

[illegible]—„რ[illegible]ები"—დაბლ წილია, დაწმენდილი ტკბილი მუსიკით, მჟღერი რითმით.

გრ. რუხაძე—„ნოემბრის ქარი"—სევდიანი განცდაა...

და ასე სულ.. ისევე როგორც [illegible]..

იცით რას გირჩევთ მოქალაქენო „ქართულ სიტყვიდან" და „კავკასიონიდან"—ასეთი „პოლიტიკას". ნუ შეურცხვენთ საბოლოოდ თქვენს სახელს ქართველ მწერლებისა, თორემ „პოლიტიკას" მალე დაკარგავთ და მწერლის სახელი კი შეიძლება კიდევ გამოგადგეთ..

6. ერთიანი ფრონტი: „საქართველო", „ერთობა" და „სახალხო გაზეთი" პლიუს ყანწელები (ზოგიერთი).

ივ. გომართელი მარტო არ რჩება. ძველი ფედერალიზმის ერთი ბელადთაგანი ან ჩ. ჯავახიშვილი—„ქართულ სიტყვის" ერთ-ერთ ნომერში, აგრეთვე ხოტბას ასხამს „კავკასიონს" და კერძოთ მის რედაქტორ პ. ინგოროყვას. იგი სწერს: „რედაქტორმა პავლე ინგოროყვამ უდიდესი საძნელე სძლია და ჟურნალს როგორც გარეგნულად ისე შინაარსით ისეთი სახე მისცა, რომელიც გამოცემას ქართული ხელოვნების დღესასწაულად ხდის.—რედაქტორი ცდილა ჟურნალში სრული ლიტერატურული ობიექტობა დაიცვა ჩვენის აზრით სრულიად საქართველოს მწერალთა კავშირის ორგანო სწორედ ასეთი შეიძლება იყოს. ჩვენის აზრითაც პ. ინგოროყვას სწორედ დიდი მადლობა ეკუთვნის—მათ მიერ, რომლებიც აზიარებენ მის ხაზ; „კავკასიონის" რედაქტორმა შესძლო თავის ჟურნალში, ისე როგორც გაზეთმა „ქართულ სიტყვამ"—ერთიან ფრონტის შექმნა ყველა მათი, რომელთა უდიდესი ნაწილი რევოლუციის ან აშკარა მტერია, ან და უკეთეს შემთხვევაში—„სულ-ერთიანობის" და „ეჭვებზე მყოფიანობის" „ფილოსოფიით" შესცქერის მას.. ყოველ გაუგებრობის თავიდან ასაცილებლად—აქვე უნდა აღვნიშნოთ, რომ ჩვენ მხედველობაში არა გვყავს ისინი, რომლებთაც თანამშრომლობა „კავკასიონში" და „ქართულ სიტყვაში" მხოლოდ შემთხვევითია, რომლებიც ასე ვთქვათ სტუმრობენ იქ ხანდახან. რომლებიც ალბათ საბჭოთა ანგარიშს არ უწევენ იმ მთავარ ხაზს, რომლითაც [illegible] „კავკასიონი" და „ქართული სიტყვა" [illegible] ამ ჟურნალ-გაზეთის უმთავრეს დასაყრდენს ჯგუფს ლიტერატურულ ნაწილში? უმრავლეს შემთხვევაში ის პოეტები და მწერლები რომლებიც თავის დროზე იკვებებოდნენ: გაზეთ „ერთობა", „საქართველოს", „სახალხოს" გარშემო ვ. რუხაძე, [illegible], ს. თავაძე, ი. გრიშაშვილი, ს. ფაშალიშვილი, ს. აბაშიძე, ინგოროყვა, კოტეტიშვილი, ჯავახიშვილი, გომართელი და სხვები—გარკვეული ხაზის მქონენი არიან—და ეს ხაზი არა მარტო ხელოვნებაში, ასე ვსთქვათ წმინდა ლიტერატურაში იჩენს თავს, არამედ იგი პოლიტიკურ-საზოგადოებრივ საკითხებშიც — საკმაოდ გარკვეულია. მიუმატეთ მათ გრ. რობაქიძე, ელენე დარიანი, მარიჯან და სხ.

თუ რა ღირებულების არიან ყველა ესენი—ეს სხვა საკითხია: ფაქტი კი ის არის რომ „კავკასიონმა" და „ქართულმა სიტყვამ" ჩვენთვის ძველადვე ნაცნობი პირები ნაცნობ პოლიტიკურად გარკვეულ ხაზის მქონე გაზეთებიდან: „ერთობა" „საქართველო" „სახალხო"—შეკრიბეს და შეაგროვეს ერთ სამოქმედო ჯგუფში, ერთ სამოქმედო ხაზზე; ერთი საერთო მიმართულებით: როგორიმე და რითიმე—მდგომარეობის და მიხედვით რევოლუციის წინააღმდეგ ბრძოლა...

7. „ლაშქრობა არსებულ წესწყობილების წინააღმდეგ ანუ „კავკასიონი" და „ქართული სიტყვა" „პოლიტიკის გარეშე"

— ჟურნალი არის წმინდა სამეცნიერო და სალიტერატურო. აქ არა აქვს ადგილი არც ვიწრო ჯგუფურ მაძღრობას, არც პოლიტიკას...—ასე სწერს გომართელი „კავკასიონის" შესახებ. ასე სწერენ „ქართული სიტყვის" შესახებაც... ჩვენ კარგად ვიცით, თუ რას ნიშნავს ხშირად „პოლიტიკის გარეშე" დგომა. ისიც კარგად ვიცით, თუ როგორი ძლიან სრულ, ძლიან ფართო საზღვრები აქვს პოლიტიკას საერთოდ—როგორი ფარავს მის თავისუფლად თუ გინდ უბრალო საკითხებიც ჩვენი ყოველდღიურ ცხოვრებისა.

ვიცით ყოველივე ეს და ვამბობთ: ამ „პოლიტიკის გარეშე დგომაში" იფარება ნამდვილი პოლიტიკა... მთელი კომპლექტი „ქართული სიტყვისა" და ჟურნალ „კავკასიონის" ოთხი ნომერი—აშკარად მოწმობენ ამას. უმრავლეს შემთხვევაში ეს შინაარსი მოხერხებულად არის დაფარული რაიმე უმნიშვნელო და უბრალო სამოსით: ქართული ენის, თეატრის, გამომცემლობის საკითხებით ხანდისხან ლექსის ფორმით, უცხოეთის ლიტერატურიდან შესაფერ ნაწარმოებთა თარგმნით წერილების ტონით და სხვა. ხანდისხან კი ეს ყველასათვის გასაგებ სიტყვებითაც ითქმის: რამდენიმე ნიმუში:

გრ. რუხაძე—„ერის წინ ბრძოლის სარკე უნდა მიიმართოს, რომ მისი სახე მთლიანად გამოჩნდეს. ეს არ იყო და არც შეიძლებოდა ყოფილიყო. დღეს [illegible] ქალაქში [illegible]. პოლიტიკური და ეკონომიური კრიზისი [illegible] ქვეყანას. [illegible] არის მოცული" („ქართული სიტყვა" № 9).

გრ. რუხაძე გარკვეული პოლიტიკური ფიზიონომიის პატრონია და გარკვეულადვე სწერს. ბალეთ მისი ლექსი „მაისის გულში":

თვლებს ფრთებით [illegible]
მაისის გულში,—
[illegible]
და ზეცის შორიდან,
[illegible]
რაც იყო გულში!
(„ქართული სიტყვა" № 24).

ტუშიშვილის ლექსი: „ტირანი სარკმლიდან" (ჩვენი საუკუნე).

„ჩემო საუკუნე,
ერთგული მე შენ;
შენგან მოქარგულ—
ვიცი ეს თავიდან
და აჰა ბოლო კი.
[illegible] თუ ავიტან
სიკვდილ ლი მღლოკე,—
ჩემს სახლის კუთხეებშიც
ადარ მაქვს ალაგი..
რა ვქნა ამ ცუდ ღამეს.
კიდევ ამავე ლექსიდან:
რა არის სახლი?
ტიხრის ვერ გვიყურე!
გადავქრეთ ცქერადა,
შევ ცნოთ ტყუილ ყოფა.
(„ქართული სიტყვა" № 18)

ძალიან ფრთხილი და გამოცდილი გომართელიც ვერ იკავებს „საყვარელ" სიტყვებს ენაზე და სწერს:

— თუ გავითვალისწინებთ ნებით მრავალ დაბრკოლებებს: საზოგადოებრივს, პოლიტიკურს, მატერიალურს ფსიქოლოგიურს და სხვ. რასაკვირველია, ლაპარაკია აქ ჩვენი დღევანდელ მდგომარეობის შესახებ, რომელიც, თურმე, პოლიტიკურ, საზოგადოებრივ და ფსიქოლოგიურ დაბრკოლებებს უქმნის ჟურნალ „კავკასიონს" ა ხვა.

[illegible] შიუკაშვილის შედარებით სრულიად უბრალო წერილი „თეატრის გარშემო"—გაზეთ „ქართულ სიტყვიდან". აი რას სწერს: „1920 წ. კვლავ დაიბადა თეატრის საქმე—დაარსდა პირველად ქართული სახელმწიფო დრამა. ვისაც ახსოვს ამ სეზონის ნახვანი ([illegible]) იცის, რომ ეს იყო არა ჩვეულებრივი ბრწყინვალე დასაწყისი ქართული თეატრის ისტორიაში. მაშინდა გადმტრიალდება.. დაიწყო არა მარტო თეატრი—უკვდავები!!" და სხვა.

იგივე ავტორი: წერილიდან „კულტურული ხიდები" (№ 27-ქ ს.) „თავ და ვანებით დაწესებულებების მიწერ-მოწერას, რომელიც ენის მხრივ ანეკდოტიურ ხასიათს ღებულობს. „[illegible] უნდა იყოს"—[illegible] არ იყოს..

და აქვე რადით როგორი შეამიან სიტყვებს სწერს: „იქნება ეს არც უნდა იყოს". (ქართულ ენის დამახინჯების შესახებ ვ. ბ.)

„ქართულ სიტყვის" მე 21 ნომერში მიხ. ბოჭორიშვილი შემდეგს სწერს:—„არას დროს არ ყოფილა ისეთი მძიმე პირობები ახალგაზრდა მწერალთათვის, როგორათაც დღეს". განა ეს მართალია? განა ესეც უკბილო კრიტიკა არ არის?—

ეს პირველ შეხედვით უმნიშვნელო ფაქტები მხოლოდ გარეგნულ ილუსტრაციაა იმ ხაზის და იმ მიმართულების, რომლითაც მიდის მწერალთა კავშირის საბჭოს ჟურნალი და გაზეთი. არც ერთი სიტყვა რევოლუციის სასარგებლოთ: არამც თუ სასარგებლოთ—არც ერთი სიტყვა საერთოდ მასზე—თუ კი უარყოფითი არ იქნება (ე. ი. სიტყვა) „ვირეპის მესიის" ავტორი ერთი ლექსით—წინააღმდეგი არ დამქაშდება.

პროლეტარულ რუსეთის ბოიკოტი. დასკვნა

ოქტომბრის რევოლუციის მიერ გამოწვეულ პოლიტიკურ და ეკონომიურ გადატრიალებას—ნელა, მაგრამ მაინც ღირსშესანიშნავი ნაბიჯებით თან მოყვება გადატრიალება კულტურის—ლიტერატურა ხელოვნების ფრონტზე. რევოლუცია რუსეთში დღეს უკვე გამარჯვებულა ხელოვნებაშიც. მნიშვნელოვანი მიღწევები მაინც არის... ახალი სიტყვა უკვე თქმულია აქ. როგორ ხვდება ამას „კავკასიონი" და „ქართული სიტყვა"? ჩვენ განგებ გადავათვალიერეთ „ქართულ სიტყვის" ამ წლის ყველა ნომრები; გადავიკითხეთ გულდასმით „კავკასიონის" ოთხივე ნომერი და, თუმცა ეს წარმოუდგენელია, მაგრამ ფაქტია: არც ერთი სიტყვა რუსეთის ლიტერატურის შესახებ, არც ერთი კრიტიკის დაბეჭდა ქრონიკაშიც, თითქოს რუსეთი ხიდლაც ჩაინთქა, თითქოს რუსეთის ლიტერატურა ხავსებით მოისპო.. დღევანდელი თავი რევოლუციამ!! არ უყვარს „კავკასიონს" და „ქართულ სიტყვას" რევოლუცია—რას იზამთ.. მაგრამ—ნუ თუ რუსეთში დღეს არ მოიპოვება არც ერთი ლიტერატურა-ხელოვნების ცხოვრებიდან — რომ ღირსი შეიქნეს თუ გინდ ქრონიკაში მოთავსების?! როგორც „კავკასიონს" ისე „ქართულ სიტყვას" ძალიან მდიდარი ქრონიკა აქვთ—ევროპის კულტურის ცხოვრებიდან. ამ ქრონიკაში შეხვდებით ხშირად ასეთ ვრცელ ცნობებს:—„დ'ანუნციო მონასტერში" „[illegible] არქეოლოგები ასირიაში", „ნეაპოლის უნივერსიტეტის 700 წლის თავი" და სხვა—რუსეთის ცხოვრებიდან კი არც ერთი სიტყვა, არც ერთი ცნობა.. რა არის ეს? რით უნდა ავხსნათ ეს ამბავი? რევოლუციისადმი [illegible] და [illegible] განაზმით.

ჩვენ ხმის უძლიერეს სიტყვებს და მ სრული პასუხისმგებლობით უყურებით ბრალდებას „კავკასიონის" და „ქართული სიტყვის" მეთაურთ: მხოლოდ ზოოლოგიური, და კლას-შიშა ნაციონალიზმით და უსაზღვრო [illegible] პროლეტარულ რუსეთისადმი აიხსნება ეს ბოიკოტი რუსეთის ხელოვნებისა.. წვრილმანი ფაქტი: „კავკასიონს" სახელწოდება აქვს წარწერილი ქართულ და ფრანგულ ენებზე—რუსულზე არა განა აქ არ არის—საგანგებო დემონსტრაცია რუსეთის წინააღმდეგ?!—ჩვენ ვამბობთ: ამას ბოლო უნდა მოეღოს. თავაშვებულ მტრებს პროლეტარულ რუსეთისა—ჩვენ ვერ მივცემთ საშუალებას ჩვენი ქვეყნიდან, საქართველოდან — აგრეთვე პროლეტარულ ქვეყნიდან—გაბედონ და შეურაცხყოფა მიაყენონ ოქტომბრის რევოლუციის მოძმე ქვეყანას... ამის ერთხელ და სამუდამოთ უნდა მოეღოს ბოლო მეორე კიდევ უფრო დამახასიათებელი და აგრეთვე აღმაშფოთებელი ფაქტი.. ეს ის—თუ როგორი შეხვდა ეს „ჟურნალ-გაზეთი" ლენინის სიკვდილს. როდესაც მთელი მსოფლიო ლაპარაკობდა მხოლოდ ლენინზე—საქართველოს მწერალთა საბჭოს ორგანოები დუმდნენ, დადუმდნენ, არც ერთი ლექსი, არც ერთი წერილი (გარდა გრ. რობაქიძის წერილისა—რომელიც სადემონსტრაციოდ რომ ლენინზე მხოლოდ ერთმა დასწერა—მოათავსეს როგორც გაზეთში, ისე ჟურნალში) არც სხვა რაიმე სამგლოვიარო აღნიშვნა., ასე შეხვდა „კავკასიონი" და „ქართული სიტყვა" ლენინის სიკვდილს. არც ერთი წვეთი ცრემლი არ დაღვრილა მათ ფურცლებზე..—და ეს მოხდა—არა რომელიმე ბურჟუაზიულ ქვეყანაში, არამედ ჩვენში—საბჭოთა საქართველოში!! სანამდე მივიდა მათი კადნიერება და ჩვენი მოთმენა.

ყოველივე ეს აშკარად, ნათლად, როგორც ორჯერ ორი—ოთხი, ამტკიცებს იმას, რომ „კავკასიონი" და „ქართული სიტყვა" ჩვენი აშკარა მოწინააღმდეგეთა ბანაკის სამხარი იარაღია. ის უკვე ბრძოლაშია და აქამდე კიდევაც მოგვაყენა მ ნ—მართლა უმნიშვნელო, მაგრამ მაინც ყურადღების მისაქცევი—ზიანი. ის მეორე საკითხი—რატომ [illegible] ამას ჩვენ? გასამართლებელი აქ არაფერი გვაქვს. [illegible] სენტიმენტალობა, რადგან [illegible] რომ ახლა ავყვეთ მას!! უნდა ავიღოთ და ცხოვრებიდანაც გავდევნოთ: [illegible] ფრონტზე ჩვენ [illegible] და [illegible] ჩვენთან უნდა მოვიდნენ: ჩვენთან მოვიდეს კი ნიშნავს: რევოლუციის მიღებას ამას მოვითხოვთ ჩვენ ყველა მათგან, ვისაც სურს აქტიური მომუშავე იყოს ამ შემთხვევაში კულტურის ფრონტზე ყოველგვარ დარგში, მათ შორის ლიტერატურაშიც, ხელოვნებაშიც.. მას კი ვინც არ ღებულობს პროლეტარულ რევოლუციას, ებრძვიან მას—თუ გინდ [illegible] სახით—ასეთ ერთხელ და სამუდამოთ უნდა მოესპოს საშუალება „მოღვაწეობისა".. ის მოითხოვს დიდი არ არის ყველა [illegible], საქართველოს და რევოლუციის მოყვარული კულტურულ ფრონტის მოღვაწე—ჩვენთან იქნება და ჩვენც მასთან.

პროლეტარულ რევოლუციის აშკარა და ფარული ბოიკოტისტები—პროლეტარულ სახელმწიფოს ბოიკოტის ქვეშ უნდა დარჩნენ მანამ, სანამ გონზე არ მოვლენ და ქედს არ იხრიან. შემკვრელი ნაბიჯები უნდა გადავდგათ და შეუბრალებელი ძალიან მარჯვენა კულტურის ფრონტის ხაზი—ცოტა წინ წავწიოთ—უფრო მარცხნივ დასასრულ მოვიყვანთ იმ სიტყვებს, რომლებითაც მიმართა ჩვენი პარტიის მე 13 ყრილობამ [illegible] —„ამ ნიადაგზე, ჩვენ იძულებული ვართ ვიცით კონცესიები ხელოსნობის კაპიტალს; კონცესიები ეკონომიური ხასიათისა. ამ კონცესიებს თავის [illegible] კაპიტალიზმის [illegible], რამდენიც ეს კონცესიები ამაგრებენ რევოლუციის უმნიშვნელოვან ნაწილს. მაგრამ, არასოდეს, არავითარი პოლიტიკური კონცესიები კონტრ-რევოლუციის და კაპიტალიზმს, მათ უმეტეს არავითარი კონცესიები კაპიტალიზმის და ბურჟუაზიის იდეოლოგიას ფრონტზე".

ყ. ზანტაძე

---

*) დასაწ. იხ. „კომუნისტი" № 124.

რუსეთის კომპარტიის მეცამეტე ყრილობა

არჩეულია ცეკას და საკონტროლო კომისიის ახალი შემადგენლობა.

ყრილობაზე წარმოდგენილი იყო 735 ათასი წევრი

ყრილობამ მოისმინა მოხსენება ლენინის ინსტიტუტის შესახებ; ამხ. ზინოვიევის საბოლოო სიტყვის შემდეგ ყრილობა დაიხურა.

რუსეთის კომპარტიის ცენტრალურ დაწესებულებათა ახალი შემადგენლობა

მოსკოვი. 1 ივნისი. ყრილობის დახურულ სხდომაზე არჩეულია 53 წევრი და 34 კანდიდატი. ცენტრალურ საკონტროლო კომისიაში არჩეულია 151 წევრი.

ცენტრალური კომიტეტი

ანდრეევი, ანტიპოვი, ბუხარინი, ვოროშილოვი, ძერჟინსკი, დოგადოვი, ევდოკიმოვი, ზელენსკი, ზინოვიევი, კაგანოვიჩი, კალინინი, [illegible], კვირინგი, კიროვი, კომაროვი, კასსიორი, კრასინი, კუიბიშევი, ლაშევიჩი, ლეპსე, ლობოვი, მანუილსკი, მედვედევი, (ცარაინიდან), მიკოიანი, მიხაილოვი, მოლოტოვი, ნიკოლაევი, ორჯონიკიძე, პეტროვსკი, პიატაკოვი, რაკოვსკი, რუძუტაკი, რუმიანცევი ივანე, რუხიმოვიჩი, რიკოვი, სმირნოვი, სოკოლნიკოვი, სტალინი, სულიმოვი, ტომსკი, ტროცკი, უგლანოვი, უხანოვი, ფრუნზე, ხარიტონოვი, ცურიუპა, ჩუბარი, შვარცი.

ცეკას კანდიდატები

არტიუხინა, ბადაევი, ჩუდოვი, [illegible], მარკოვი, ორახელაშვილი, რუმიანცევი კონსტანტინე, [illegible], რახიმბაევი, [illegible], შმიდტი ვასილი, ჩაპლინი, სტრიევსკი, მოროზოვი, [illegible], ვარეიკისი, კირკიში, მოსკვინი, გოლოშჩეკინი ივანოვა, გლებოვი, ავილოვი, კაბაკოვი, სერიპნიკი, მიასნიკოვი, ვლადიმიროვი, კრინიცკი, საფაროვი, ცეიტლინი, ივანოვი, ნარიმანოვი, სმილგა, გეი, ზორინი და ტოლოკონცევი.

ცენტრალური საკონტროლო კომისია

მოსკოვი 1 ივნისი. ცენტრალური საკონტროლო კომისიის წევრებად არჩეული არიან:

[illegible], გუნი, გუსევი, ილინ[illegible], [illegible], კისარევი, კრემინი, [illegible], ლენგნიკი, [illegible], მურანოვი, ნოვოსელოვი, პანოვი, პასტუხოვი, პეტერსი, პილიევი, როიზენმანი, [illegible], სახაროვი, სოლცი, შკირიატოვი, შვერნიკი, იანსონი, იაროსლავსკი, ჩუდსკაია, ვასილიევი, კოროსტელევი, [illegible], კისელევი, კრილენკო, [illegible], ოსმოვი, [illegible], ნოვიკოვი, კოროტკოვი, ზემლიაჩკა, რაზმიროვიჩი, [illegible], მაგიდოვი, საიდ-გალიევი, შეპოვალოვი, პოდვოისკი, [illegible], სურგუჩევი, ნოსოვი, [illegible], მიხაილოვი, კრუპსკაია, პიატნიცკი, ვიშნიაკოვა, [illegible], რაევიჩი, პოზერნი, [illegible], სტუჩკა, იაკოვენკო, [illegible], სერგეევი, პუნიჩი, [illegible], ჩუხალკინი, აბელი, [illegible], ენუქიძე, [illegible], ივლევი, როზინი, ლარინი, [illegible], ერემეევი, ბარანოვი, ივანოვი, ბაზანოვი, კლინოვი, ზელევსონი, ნოსოვი, ვოლკოვი, ბუსსე, ბუშუევი, ფეხტერი, ჩუგუნოვი, კომისაროვი, [illegible], შვაგინი, როსტოპჩინი, სმოროდინი, [illegible], იბრაგიმოვი, [illegible], ლებედი, აკულოვი, [illegible], დუდნიკი, ნაზარეტიანი, დოლიძე, ეფენდიევი, [illegible], გრუზოვი, ზაიცევი, ფომინი, [illegible], შირინკინი, ზოტიკოვი, მარინინი, სმირნოვი, [illegible], შჩეტინინი, [illegible], ბიკოვი, ხოდორიშვილი, [illegible], ხაბიბულლა, ანუჩენკო, ემელიანოვი, [illegible], მოხოვი, ბირზინი, რეინგოლდი, ლიდინი, კარილოვი, კოტოვი, [illegible], რადჩენკო, [illegible], მოსკალევი, [illegible], გუსკო, [illegible], რუმიანცევი, [illegible], [illegible], სოვეტოვი, [illegible], სმიდოვიჩი, სტეპანოვი, სერგეევი და მილიუტინი.

31 მაისის დილის სხდომა

სამანდატო კომისიის მოხსენება

მოსკოვი. 2 ივნისი. სამანდატო კომისიის სახელით მოხსენება გააკეთა [illegible]. კომისიამ და[illegible] 748 მანდატი [illegible], 416 სათათბირო ხმით [illegible] წარმოდგენილია 735 000 [illegible] 240 000 [illegible]. დელეგატების 68 პროც. [illegible] განათლებით, 17 პროც. [illegible] მეტი, ვიდრე წარსულ ყრილობაზე [illegible] იმ გარემოებით, რომ ყრილობაზე [illegible] წარმოდგენილი პირველი [illegible] ორგანიზაციების მუშაკე[illegible] ყრილობაზე შეადგენენ [illegible] პროც., წარსულ ყრილობაზე [illegible] შეადგენდენ—1 პროც. [illegible] ყრილობაზე ძველი არალეგალური მომუშავეები შეადგენენ—48 პროც., წარსულ ყრილობაზე კი—59 პროც.; გამოსულები სხვა პარტიებიდან: ეხლანდელ ყრილობაზე—11 პროც., წარსულ ყრილობაზე—14 პროც.; მუშები: ეხლანდელ ყრილობაზე—63 პროც., წინანდელ ყრილობაზე—53 პროც.; [illegible]: ეხლანდელ ყრილობაზე—5 პროც., [illegible] ყრილობაზე—2 პროც.

ამხ. პეტროვსკის წინადადებით ყრილობა ავალებს ცენტრალურ საკონტროლო კომისიას გადახედოს პარტიიდან გამორიცხულთა შემდგომ[illegible].

მარქსისა და ენგელსის ინსტიტუტის მუშაობა

[illegible] მარქსისა და ენგელსის ინსტიტუტის მუშაობის შესახებ ამხ. [illegible] აღნიშნავს, რომ მარქსის [illegible] ძველი, ვიდრე [illegible] მოსკოვში იქნებოდა მისი [illegible] სრულიად გამოცემა, რაც [illegible] არ არის შესრულებული. [illegible] ინსტიტუტის მუშაობის წყალობით [illegible] მარქსის და ენგელსის [illegible], ვიდრე სხვა რომელიმე [illegible] ხელთნაწერების ეს ადგილები, რომლებიც შეეხება მათ ოპორტუნიზმს. და [illegible] ამ ოპორტუნიზმს. [illegible], რომ ყველა ასეთი ადგილები აღდგენილი იქნეს და [illegible]. მარქსისა და ენგელსის ინსტიტუტმა შეიძინა და გამოაქვეყნა ენგელსის მრავალი ჯერ [illegible] წერილები. რიაზანოვი წინადადებას [illegible] დახმარება [illegible] ინსტიტუტს რუსულ და სხვა ენებზე მარქსისა და ენგელსის ნაწერების სრული კრებულის გამოცემაში.

რიაზანოვმა აღნიშნა [illegible] მარქსისა და ენგელსის ჯერ [illegible] სოციალ-დემოკრატები, [illegible] და ენგელსის ხელთნაწერე[illegible] არ გამოაქვეყნებენ [illegible].

რიაზანოვის მოხსენების შემდეგ ყრილობამ გამოიტანა რეზოლუცია, რომელიც ავალებს რ. კ. პ. ცკ კომინტერნის აღმასკომით [illegible] ზომები მარქსისა და ენგელსის ნაწერების [illegible] კრებულის, რაც შეიძლება [illegible] გამოცემისათვის რუსულ და [illegible] ენებზე.

ლენინის ინსტიტუტის მუშაობა

[illegible] ლენინის ინსტიტუტის [illegible] შესახებ ამხ. კამენევმა [illegible], რომ ინსტიტუტმა ყოველი [illegible] იმ რის, რითაც საერთაშორისო პროლეტარიატი რაც შეიძლება [illegible] გაეცნოს ლენინის [illegible] ყველა მასალა [illegible] ინსტიტუტი უნდა [illegible] ლენინიზმის გამავრცელებელი [illegible] წინადადებით ყველა ორგანიზაციებს, ყველა [illegible] ხელთნაწერები, წერილები, მასალები, რომლებიც ლენინს ეკუთვნის და მათ გადაეცემა ლენინის ინსტიტუტს. [illegible] ჯერ კიდევ არ შეუსრულებია [illegible] გამოცემა. [illegible] ინსტიტუტში უკვე მოიპოვება ლენინის 10 000 ხელთნაწერი, რომლებიც ინსტიტუტს გადასცეს მისმა ახლობლებმა თანამშრომლებმა.

განსაკუთრებით აქვს მნიშვნელობა იმ მასალების შეკრებას, რომლებიც ახასიათებენ ლენინს როგორც [illegible] მოღვაწეს: მისი განკარგულებები, დეპეშები, ბარათები, წერილები, რეზოლუციები, ტელეფონოგრამები.

ეს მასალები განსაკუთრებით საჭიროა [illegible] სარგებლობა მთელი საერთაშორისო პროლეტარიატისათვის, რამდენადაც ამ უკანასკნელმა უნდა ისწავლოს [illegible] რევოლუციის მაგალითზე და ამ გამოცდილების მიხედვით [illegible] თავისი კომუნისტური [illegible] მთელი შეკრებილი მასალა [illegible] უნდა გადაეცეს საერთაშორისო პროლეტარიატს ლიტერატურულ ფორმებში, რომ ეს მასალები გადაიქცეს სოციალისტური მშენებლობის იარაღად. ლენინის ნაწერები რომ მთლიანად გამოიცეს, დაახლოებით შეადგენს 50 ტომს.

დახმარება ლენინის ინსტიტუტს

კამენევის მოხსენების შემდეგ ყრილობა ადგენს: ლენინის ინსტიტუტი გახსნილ[illegible] ჩაითვალოს. ყრილობა მოუწოდებს ყველა ორგანიზაციებს, რ. კ. პ. ცალკე წევრებს და სხვა ქვეყნების მოძმე კომპარტიებს დაეხმარონ ინსტიტუტს ყველა იმ მასალების შეკრებაში, რომლებიც ლენინის ცხოვრებასა და მოღვაწეობას შეეხებიან. ყრილობა ავალებს რ. კ. პ. ცენტრალურ კომიტეტს და პარტიულ ორგანიზაციებს ფხიზლად ადევნონ თვალყური, რომ რაც შეიძლება კარგათ გამოიცეს ლენინის ყველა ნაწერები და ნაწერები ლენინზე საბჭოთა კავშირის ტერიტორიაზე მცხოვრებ ყველა ერების ენაზე.

ლენინის გზით.

ყრილობა ისმენს [illegible] ქარხნების წარმომადგენელთა და აგრეთვე იტალიის, ესპანეთის, ფინეთის და ჰოლანდიის კომპარტიების წარმომადგენელთა მისალმებებს. მუშები მადლობას უცხადებენ რ. კ. პ. [illegible] და ენერგიული ხელმძღვანელობისათვის და პირდებიან, რომ [illegible], მაგრამ [illegible] და გულში [illegible] მიიყვანებენ რევოლუციას".

რეზოლუციები

ყრილობის [illegible] სხდომაზე მიღებული იქნა რეზოლუციები სოფლად მუშაობის, შინაურ ვაჭრობის, კოოპერაციის, ცენტრალურ საკონტროლო კომისიის მუშაობის, [illegible] მუშაობის, ქალთა შორის მუშაობის, კომკავშირელთა შორის მუშაობის, პრესის და პარტიულ-საორგანიზაციო საკითხების შესახებ

ნახევარი წლის შემდეგ—საგუბერნიო კონფერენციები

გადაწყვეტილია საგუბერნიო კონფერენციები მოწვეული იქნეს ორჯერ წელიწადში, ამასთანავე ადგილობრივ ორგანიზაციებს უფლება ეძლევათ განსაკუთრებულ შემთხვევებში ცეკას ნებართვით კონფერენციები მოიწვიონ წელიწადში ერთხელ.

[illegible] შემდეგ ყრილობამდე

გადაწყვეტილია მე 14 ყრილობა მოწვეული იქნეს [illegible].

ცეკას წინადადებით [illegible] ყრილობის სახელით მოეწყობა [illegible] მუშებს და გლეხებს.

ამხ. ზინოვიევის საბოლოო სიტყვა

თავის საბოლოო სიტყვაში ამხ. ზინოვიევმა აღნიშნა, რომ მე 13 ყრილობა ჩვენი პარტიის ისტორიაში შევა, როგორც სრულიად განსაკუთრებული შეკავშირების და მთლიანობის ყრილობა.

კოოპერაციის, ვაჭრობის, გლეხთა და ახალგაზრდობის შორის მუშაობის და მთელ რიგ სხვა საკითხების შესახებ ჩვენ [illegible] კონკრეტული [illegible] ლენინის [illegible] არსებულ პირობებთან შეფარდებით. განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს სოფლად მუშაობას. ამ დარგში კიდევ ბევრი უნდა იმუშაოს [illegible] იმაზე, რომ შეკავშირებული იქნენ [illegible] გლეხები; [illegible] უნდა იქნეს [illegible] საშუალო გლეხობას [illegible] და [illegible] უნდა დაუპირდაპიროთ კულაკებს.

რეზოლუციაში კოოპერაციის და ვაჭრობის შესახებ აღნიშნულია, რომ ახალი ეკონომიური პოლიტიკა ძალაში რჩება.

ლენინი ტყვილა კი არ მუშაობდა ჩვენს შორის

ყრილობამ [illegible] ლენინის პარტიის ისტორიაში. ყრილობა, როგორც ერთი კაცი, [illegible] ჩვენს შორის იყო [illegible]. ყრილობის მუშაობის დროს ყველა გრძნობდა [illegible]. ჩვენ ერთხელ კიდევ გავუცრუეთ იმედები ჩვენს მტრებს და დავუმტკიცეთ, რომ ლენინი ტყვილა კი არ მუშაობდა ჩვენს შორის, გაუმარჯოს ჩვენს დიდებულ [illegible] კომინტერნს!" ("ქუხილი ტაში").

ლენინის სახელობის საჰაერო რაზმის გადაცემა

[illegible]

მოსკოვი, 2 ივნისი. 1 ივნისს ცენტრალურ აეროდრომზე 100 000 მუშის თანდასწრებით [illegible] ამხ. კამენევს [illegible] ლენინის სახელობის [illegible] 19 [illegible] შემადგენლობით.

ესკადრილიის გადაცემისას ამხ. კამენევმა განაცხადა, რომ მიღებულია კიდევ 31 აეროპლანის [illegible].

ამხ. ტროცკიმ მიმართა სიტყვით ფრენისნებს ([illegible]). მან სთქვა, რომ ლენინის ხელით შექმნილი [illegible] პარტია ლენინ[illegible] მშრომელთა [illegible] "[illegible] იმისათვის, რომ [illegible] მისი სახელის". შემდეგ ამხ. ტროცკიმ აღნიშნა, რომ საჰაერო მანქანების საკუთარ წარმოების გაძლიერება, ჩვენი ლოზუნგია: "საბჭოთა [illegible], კონსტრუქტორი, [illegible] მუშაკი—შექმენით საჰაერო მანქანა! ამ ესკადრილიის [illegible] "[illegible] ლენინის" [illegible] არ იქნება [illegible], როგორც მიწიერი ლენინს".

გაფრთხილება მტრებს

ამხ. კამენევმა ყრილობის სახელით განაცხადა: [illegible] გაფრთხილება მტრებისათვის. საბჭოთა კავშირის მშრომელები [illegible] მხოლოდ [illegible] ყრილობა მადლობას უძღვნის საბჭოთა კავშირის მუშებს და გლეხებს, რომლებიც თავს იდებს ქვეყნის დაცვას. [illegible] სახელით განაცხადა, რომ საბჭოთა ქარხნებში აშენებული [illegible] საჰაერო ფლოტს, და ამით [illegible], რომ საბჭოთა კავშირის მშრომელნი მომავალში [illegible] საჰაერო ფლოტის ზრდა-განვითარებას.

დავეხმაროთ ამხ. ჩიჩერინს

ესკადრილიის კომენდანტი [illegible] სიტყვაში მადლობა უძღვნა ყრილობას [illegible], რომ საჰაერო ფლოტი [illegible] თხოვნა: "ამხ. ჩიჩერინს რომ გაუჭირდეს, ჩვენ დავეხმარებით პირველათ დახმარებისათვის".

ყრილობის მოწოდება საბჭოთა კავშირის მშრომელ ხალხისადმი

დასასრულ გამოქვეყნებულ იქნა ყრილობის მოწოდება საბჭოთა კავშირის მშრომელ ხალხისადმი. ყრილობა განსაკუთრებული კმაყოფილებით აღნიშნავს ესკადრილიის "ლენინის" შექმნას. მოსკოვის [illegible] და საჰაერო ფლოტის მეგობართა საზოგადოების წარმომადგენლებთან ერთად ყრილობა გამოთქვამს რწმენას, რომ ესკადრილია [illegible] სახელს. ყრილობა აღნიშნავს, რომ საჰაერო ფლოტის მეგობართა საზოგადოების მიერ მიღწეული გამარჯვება უნდა [illegible] და საბჭოთა კავშირის [illegible] უნდა [illegible] საჰაერო ფლოტის საჭიროებების შეგნება. ყრილობა ფიქრობს, რომ ავიაციის დაკავშირება [illegible] მშრომელ ხალხს.

ამიტომ საჰაერო ფლოტის მეგობართა საზოგადოების ლოზუნგი: "მშრომელო ხალხო ააშენე საჰაერო ფლოტი" [illegible] უნდა იყოს საბჭოთა კავშირის მშრომელ მასების ლოზუნგი და ის მტკიცეთ უნდა იქნეს გატარებული ცხოვრებაში. ყრილობა მუშათა ყველა ორგანიზაციებს მოუწოდებს იმაზე, რომ საჰაერო [illegible] საჰაერო ფლოტის [illegible].

საჰაერო ფლოტის მეგობართა საზოგადოება ამოცანებს შეადგენს: საზოგადოების [illegible] 3 მილ. წევრამდე. [illegible] ამოცანები შესრულებული უნდა იქნეს.

საღამოს სხდომასთან ერთად, [illegible] მოეწყო.

ყრილობის დელეგატების [illegible].

მოსკოვი. 2 ივნისი. დაიწყო მე 13 ყრილობის დელეგატების უკან დაბრუნება.

შინაური ცხოვრება

სავალუტო [illegible] თბილისში. (3 ივნისი)

საბჭოური—125 მილიარდი მან.

ჩერვონეცებით

გირვ. სტერლინგი, ბანკ. 8 მ. 85 კ.

" ჩეკები — 7 მ. 20 კ.

დოლარი ამერ. 1 მან. 94 კაპ

" ჩეკები -1 მ. 78 კ.

იტ. ქაღ. ლირა — 1 მ.

იტალ. ლირა 100 ცალი 8 მან.

ფრანგ. ფრან. 100 ცალი 9 მ. 50 კ.

ოქროს მანეთი 12 500 მილიონი.

[illegible]

ოქრო-მარკა (ნაშთი)—4000 მ., ფრან. თბილისი.

[illegible] ბაზრის [illegible].

სურსათის ბაზარზე შესამჩნევი ცვლილება არ ეტყობა.

წითელ ჯარში

ახალ გაწვეულთ შორის აგიტკამპანიის ჩატარება

(თბილისის მაზრა)

24 მაისს მესამე რაიკომის შენობაში შესდგა ახალგაწვეულთა შორის აგიტ-კამპანიის ჩამტარებელ კომისიის სხდომა. კომისიამ გადაწყვიტა [illegible] სამი დღის მუშაობის [illegible]. [illegible] ყველა კომკავშირელში. აგრეთვე კომისიამ ამ დღეს საჭიროდ [illegible] სოფელ [illegible] მიტინგის მოწყობა რომლის ორგანიზაცია მიანდო ამავე სოფლის აღმასკომის თავმჯდომარეს—ამხ. [illegible]. კომისიის დადგენილებით სიტყვის თქმა მიტინგზე მიენდო ამხ. სიხარულიძეს.

უნდა აღინიშნოს, რომ ამ საქმეში პირველმა ლეგიონმა დიდი დახმარება გაგვიწია. [illegible] და აგრეთვე, ლეგიონის სახელით, მომხსენებლად გაგზავნა ამხ. [illegible].

25 მაისს დილის 10 საათზე [illegible] ამხანაგები სოფ. თელეთში. 8 საათზე [illegible] ხალხმა მოიყარა თავი, რისთვის დიდი მადლობის ღირსია ამხ. [illegible] თავისი [illegible] მუშაობით აღსანიშნავია ამ მუშაკის დაახლოება გლეხობთან. მას დიდი ნდობა და სიყვარული აქვს დამსახურებული.

განსაკუთრებული სილამაზით აქვთ მორთული პატარა კლუბი, სკოლა და სამკითხველო. აქ უნდა აღინიშნოს, რომ ეს ადგილი [illegible] მხრივ, როგორც [illegible] გზების [illegible] გამოისობით, ძალიან [illegible], რის გამოც გლეხობა გაჭირვებულ მდგომარეობაშია ჩავარდნილნი—ისინი [illegible] არიან შორიდან, თბილისიდან ზიდონ [illegible] კვირიდან კვირამდე.

როგორც მიტინგებზე, აგრეთვე [illegible] გლეხობამ, რათა გამოვაქვეყნოთ გაზეთებში მათი მატერიალური გაჭირვება, რომ მათმა ინტერესების დამცველმა მთავრობამ მიიღოს სათანადო ზომები. ჩვენ [illegible] აღსანიშნავია ამ სოფელში [illegible] ის, რომ, მიუხედავად მისი კულტურულად ჩამორჩენისა, ანტი რელიგიურად არიან განწყობილი და პატივს არა სცემენ ეკლესიას და ტერტერებს.

მიტინგი გაიხსნა 8 საათზე. ხალხს მოკლე სიტყვით მიესალმა ამხ. ცომაია შემდეგ სიტყვა მიეცა ამხ. [illegible], რომელმაც გასაგები ენით დაიწყო ლაპარაკი და გააშუქა საერთაშორისო მდგომარეობა, ჩვენი რესპუბლიკის და კავშირის ეკონომიური მდგომარეობის წარმატება, კომპარტიის ძლიერება ყველა ქვეყნებში და სხვა. ბოლოს, 1 ლ ლეგიონის სახელით მოუწოდა თელეთის გლეხობას ყოველთვის ფხიზლად იყვნენ საბჭოთა ხელისუფლების სადარაჯოზე.

შემდეგ მოხსენება გააკეთა ამხ. სიხარულიძემ ზემო აღნიშნულ თემაზე,—რომელმაც ნათლად გააშუქა ყველა საკითხები და თავისი [illegible] ენით, საქმის ზედმიწევნით ცოდნით [illegible] ჩვენი წითელი ჯარის—როგორც წითელი სკოლის მნიშვნელობა.

[illegible] შეკითხვები, რომლებზედაც მომხსენებელმა გასცა [illegible] პასუხი. აქვე ილაპარაკა ამ სოფლის გლეხმა, მესამე ლეგიონის ყოფილმა წითელმა მოლაშქრემ, ამხ. [illegible], [illegible] წითელი ყაზარმის მნიშვნელობა და მისი იქ ყოფნის დროის [illegible] კულტურული მუშაობა. მას [illegible] პირველ ლეგიონის ყოფილი წითელი მოლაშქრე (ამავე სოფლელი) და სამი სხვა გლეხი, რომლებიც მოუწოდებდნენ ყველა ახალგაზრდას ყაზარმებისკენ.

ბოლოს, რამოდენიმე გლეხის თხოვნით, ამხ. სიხარულიძემ განმარტა კომპარტიის შეხედულება ქალებზე და მათ მამაკაცებთან თანასწორობაზე, რაზედაც გლეხობას ნაკლები წარმოდგენა ჰქონდა.

ბოლოს სიტყვით მიმართა ამხ. ცომაიამ, შემდეგ ჩვენ ზეიმით გამოგვისტუმრეს და გვთხოვეს ხშირად ასეთი მიტინგების, საუბრების და მოხსენებების მოწყობა.

5 საათზე წამოვედით.

მუშაობა გრძელდება.

წითელარმიელი.

და მოხელეთა სამუშაო დროის განსაზღვრის შესახებ

☰ [illegible]. საქ. შრ. სახ. კომისარიატს განზრახვა აქვს, რესპუბლიკაში არსებულ შრ. ბირჟის მუშა ხელის განაწილების დარგი გადაკეთოს ნამდვილ სამუშაო ორგანოდ.

☰ **წიგნები ქართულ უნივერსიტეტისათვის.** თბ. პოლიტ განათლებამ მიიღო სათანადო ზომები ქართულ უნივერსიტეტისათვის წიგნების შესაძენად.

■ **[illegible] მუშაობის გაჩაღება.** [illegible] ბაღში წითელ არმიელთა ცენტრ. კლუბში გაიხსნა ქართ. დივიზიის საბიბლიოთეკო გამოფენა.

■ **[illegible] განათება** ქ. ელმასკომმა გადაწყვიტა [illegible] ელექტრონის განათება ბოტანიკურ ბაღის გვერდზე.

■ **[illegible].** თბ. [illegible] გერმანელთა [illegible] გახსნა სამკითხველო.

■ **[illegible].** [illegible]

■ **შრომის ბირჟა.** 31 მაისს შრომის ბირჟაში გამოცხადდა 65 უმუშ., ახლად ჩაეწერა—48. მოთხოვნილება იყო—101. გაიგზავნა—66

■ **ქართველ ექიმთა [illegible]** [illegible] სხდომა [illegible]: 1) ექ. [illegible] ბის ამოცანები [illegible]; 2) ექ. [illegible] სახელზე და მისი [illegible]; 3) ექ. [illegible] და [illegible] დასაწყისი 7 ნახ. საათი.

შემთხვევები.

■ **თვითმკვლელობა.** 30 მაისს, დღის 3 საათზე [illegible] № 21, [illegible] გამოუ[illegible].

■ **დაჭრა.** 30 მაისს, ღამის 10 საათზე, კრუგლოვის ქ. № 21 სახლის მეზობელმა [illegible] დანით დაჭრა [illegible].

■ **კლუბის გაქურდვა.** 29 მაისს გაქურდეს [illegible] № 4, [illegible].

■ **ქურდობა.** 20 მაისს დღის 3 საათზე [illegible] 10 ჩერვონეცი, 94 სამანეთი და 50 კოლოფი სიგარეტი.

■ 30 მაისს, დღის 12 საათზე, [illegible] № 9, [illegible] 1000 მან. ნივთები, [illegible].

☰ ამავე დღის საღამოს 5 საათზე [illegible] № 14, [illegible] 150 მან.

ხელოვნება

[illegible] ქალის [illegible] ზარაბიანის კონცერტი.

ჟენევის კონსერვატორიის კურს დამთავრებულმა პიანისტ ქალმა ზარაბიანმა 25 მაისს გამართა თავისი კონცერტი, რომლის პროგრამა მდიდარი იყო იტალიური, გერმანული და ფრანგული სკოლის ძველ ხელოვანთა და [illegible] ნაწარმოებებით.

[illegible] ზარაბიანი ამ ნაწარმოებებს ასრულებს [illegible] უბრალოებით და [illegible].

პროგრამის მეორე ნაწილში შეტანილი [illegible] კომპოზიტორთა (ულტრა-მოდერნისტები) ნაწარმოებები.

მოდერნისტების ნაწარმოებებიდან [illegible].

მუსიკოსი.

— [illegible] ამ მოკლე ხანში [illegible] კონცერტების გასამართავად.

[illegible] ოპერის მსახიობნი კავსაძე, ღამბაშიძე, ქამაკაშვილი და სხ.

— **ეთნოგრაფიული კონცერტი** [illegible] ოპერის თეატრში [illegible].

— **[illegible].** [illegible] "Memento mori" [illegible] 96 [illegible].

— **ფიზკულტურის საღამო.** 8 ივნისს რუსთაველის თეატრში საქ. [illegible] ფიზკულტურის საღამოს.

— **[illegible].** 5 ივნისს [illegible].

პროვინციაში

პოლიტგანათლების მუშაობა შორაპნის მაზრაში

[illegible], რომელიც [illegible] ჰქონდა მაზრებს პოლიტგანათლების [illegible] 100 პროც. [illegible] შორაპნის მაზრაში [illegible] 70 [illegible].

პარტიულ კომიტეტს ყველა [illegible].

[illegible]

ა. ღ.

აგარაკი ბახმარო (გურია)

30 წელზე მეტია, რაც გურიის მშრომელი გლეხობა [illegible] აგარაკ ბახმაროს [illegible].

[illegible]

[illegible] მუშა.

მუშათა ცხოვრება

ამხ. მერჟინსკის სახელობის მაკარონის ქარხანა

ეს ქარხანა მოთავსებულია მზაცაკანოვის დაღმართზე—შეიქმე ქუჩაში. ქარხანა ეკუთვნის საქართველოს საგანგებო კომისიას (ჩეკას) და ნაწილი კი ამიერ-კავკასიისას (ზაკჩეკას). ამ ქარხნის საქმე კარგად წარმოებაზე არის დაყენებული და წარმოებაც საგრძნობლად ვითარდება. ამ ბოლო დროს კი მუშათა რიცხვი 88 კაცამდე ავიდა, თითქმის ერთიორად გაიზარდა, რაიც ამ ქარხნის ადმინისტრაციის და მუშების ნაყოფიერ მუშაობას უნდა მიეწეროს. ადმინისტრაციის და მუშებს შორის დამოკიდებულება ამხანაგურია. მუშები ჯამაგირებს იღებენ თავის დროზე, რაც მუშებში დიდს კმაყოფილებას იწვევს. ამავე, გვერდით, მოთავსებულია სადურგლო, სადაც მზადდება მაკარონისათვის და ვერმიშელისათვის ყუთები.

სალამი წითელ ქარხნის მესვეურებს ინტენსიურ მუშაობას!

მუშკორი ოკუნა.

წითელი სასადილო

მაისის პირველ რიცხვებში ვაგზლის ქუჩაზე, ზოლიან მუშკოოპის გამგეობამ გახსნა „წითელი სასადილო". რასაკვირველია მუშა მოსამსახურენი ამ გვარ სასადილოს გახსნას მოუთმენლად მოელოდნენ და მათი იმედებიც სავსებით გამართლდა „წითელი სასადილო" მოთავსებულია სანათლოიან შენობაში, დალაგებულია სავსებით სისუფთავე და სიფაქიზე ყველაფერში, სადილები კარგი ეძლევათ მუშებს საკმაო პორციით და სუფთად გაკეთებული ამ გვარი სასადილოები მუშებსა და მოსამსახურეთ აძლევს საშუალებას მიიღონ იაფი და კარგი სადილი, სუმე და სხვ რასაც ჩვენ სიხარულით აღვნიშნავთ, როგორც გამარჯვებას სამეურნეო ფრონტზე კერძო სასადილოში თუ სადილი ჯდება 1 მანეთი, აქ წითელ სასადილოში—70 კაპ. მუშა-კონტროლიორები კეთილსინდისიერად ასრულებენ თავიანთ მოვალეობას, რაც მიეწერება მათი საქმისადმი სიყვარულს გაუმარჯოს წითელ სასადილოებს!

მელითონე.

დაეხმარეთ „საზვინი"-ს მსხვერპლს

(შრომის ინსპექციის საყურადღებოდ)

დარაჯთა და მეეზოვეთა სექციაში ყრილობის დროს შემთხვევით შევხვდი ერთ მუშას, ამხ. მოსე ქურასაშვილს, რომელიც მეტად ცუდ მდგომარეობაში არის.

ის რამდენიმე წელიწადი ემსახურებოდა ოჯახში მოქ. ლოლაძეს პლეხანოვის ქ. № 102, რომელიც მას ამ ხნის განმავლობაში არ აძლევდა განსაზღვრულ ჯამაგირს და არც კავშირში ჩაწერის ნებას აძლევდა. ამხ. მოსე ქურასაშვილი სიდენაიდან არის ჩამოსული და ხელზე მოსამსახურეთ აყვანია ლოლაძეს. ამ რამდენიმე 2—3 თვის წინეთ ამხ. მოსე ავად გამხდარა და დაწვენილა საავადმყოფოში: თვე და რამდენიმე დღის საავადმყოფოში ყოფნის შემდეგ ის გამოვიდა იქიდან და, რასაკვირველია, ისევ თავის „ბატონთან" მივიდა. იმის ნაცვლად, რომ ბატონ ლოლაძეს ის კარგად მიეღო და რაიმე ნამსახურობისთვის კარგად მოეპყრო, მან ის არ მიიღო, სამსახურში მისი ქვეშსაგები კიდეც დაუწვავს, ვითომცა ინფექციის შიშით და მისთვის არც ფული მიუცია. ამხანაგი ქურასაშვილი დახმარების სათხოვრად უცდიდა სექციის მდივანს, რომლის დროსაც შემომხვდა მან მისი ასეთი მდგომარეობა.

არ ვიცი, მდივანმა ის რით ანუგეშა, მხოლოდ უნდა ვთქვა, რომ საჭიროა მისი საქმისადმი ყურადღების მიქცევა, ნამდვილად საქმის შინაარსის გაგება და დამნაშავის სამაგალითოდ დასჯა, რათა შემდეგში მოისპოს მუშათა ასეთი ექსპლოატაცია და მათდამი ასეთი შეუბრალებელი მოპყრობა

ანდ. მაჩ.

ავლაბრის ბაღები ფუჭდება მოუვლელობით

(ქალაქის აღმასკომის საყურადღებოდ).

საერთოდ ქალაქს ამშვენებს და აჯანსაღებს კარგათ გაშენებული ბაღები. ასეთი ბაღების გაშენების გარეშე შეუძლებელია ქალაქში ჰაიგიენის და ჯანმრთელობის დაცვა.

ავლაბარი მოკლებულია ასეთ ბაღებს, როგორც განაპირა ღარიბი უბანი, მაგრამ რაც იყო დღემდის გაშენებული, ისიც ხელიდან გვეცლება უყურადღებობის გამო.

ჩვენს ყურადღებას იქცევს დღეს ძველად გაშენებული ორი ბაღი (ავლაბრის მოედანზე და ვარდის უბნის მოედანზე, ყოფ. თამბაქოს ფაბრიკის „შირ.-"ის წინ.

ეს ბაღები 8—4 წლის წინად უმვიდა მნახველის თვალს იტაცებდა მისი წესიერი მოვლით და სილამაზით. ამ ორ ბაღს შუაში მიჩნეული ერთი მებაღე სისტემატიურად და დაარსებიდანვე საფუძვლიანად უვლიდა ამ ბაღებს, მაგრამ მის გარდაცვალების შემდეგ დარჩა უპატრონოდ და უყურადღებოდ - ფაბრიკის წინ მდებარე ბაღი სრულიად განადგურებულია. ასე გეგონებათ, აქ თავის დღეში ბაღი არ ყოფილა. აქ ახლავე უნდა შეუდგნენ მის აღდგენას, რადგან დიდ შრომას და ხარჯს მოითხოვს.

ცოტათი რიგიანად არის შენახული მეორე ბაღი ავლაბრის მოედანზე, მხოლოდ ისიც მოუვლელობის გამო ძალიან დაუძლურებულია, ღობე ჩამოშლილია, ხეები დაზიანებული და თუ რამე ხეხილები და ყვავილები კიდევ არის, ისიც ფეხით შიგ მოსიარულე ბავშვებით და ყმაწვილებით, ნადგურდება ნორჩი ხეები და ყვავილები მუშის შრომით შექმნილი მებაღე არსად ჩანს, რომ ხანდახან მაინც მორწყას და გასხლას გადარჩენილი ზოგიერთი ხეები და მცენარეები. ამავე ბაღში ყრია დიდი ხნით მოგდებული ნაგავი და არავინ ფიქრობს მის გატანას.

საჭიროა ყოველივე ეს გამოსწორდეს.

მუშ. ლომთათიძე

საქართველოს რკინიგზის და ქალაქის აღმასკომის საყურადღებოდ

ყოველ დღეს თითქმის ამოიკითხავთ ყველა გაზეთებში მოწოდებას მუშების მიმართ გაზეთების გავრცელების შესახებ. მართალია, გაზეთი ხომ ცხოვრების სარკეა თითქმის მსოფლიო მასშტაბით. თუ ჩვენ, მუშები, ჩვენს ფიზიკურ არსებობას პურით და სხვა საზრდოთი ვიკმაყოფილებთ, სამაგიეროდ ჩვენივე სულიერი დამაკმაყოფილებელი საზრდო გაზეთია. მხოლოდ გაზეთის საშუალებით უფრო ადვილად შევძლებთ ვამცნოთ საზოგადოებას ჩვენი შრომები, მაგრამ, ჩვენდა საუბედუროთ, ძალიან ნაკლები ყურადღება აქვს მიქცეული ჩვენს კორესპონდენციებს ზოგიერთ დაწესებულებების მიერ რაც უფრო მათი პირდაპირ ხელიდან უნდა გაკეთდეს, ან გამოვიდეს, იმას გვერდზედ გადასდებენ, და თუ მათ ხელქვეითის ეხება რამე, იმათ კი უბრძანებენ დაუყოვნებლივ მოწესრიგებას. აგრეთვე გაზეთის ფურცლებზე განსაკუთრებული ასოებით წაიკითხავთ—გაცემულია სათანადო განკარგულება დაუყოვნებლივ ასასრულებლად რიომელიმე გვაცნობებს ხოლომე—მუშის წერილმა მიაღწია მიზანსო. მაგრამ მხოლოდ ერთმა პროცენტმა მიაღწია მიზანს, დანარჩენი კი 99 პროცენტი განისვენებს წითელ მაუდის ქვეშ და აი ეს არის სწორედ, რომ ჩვენ მუშკორებს გულს გვიტეხავს ამის შემდეგ რაღა "გული უნდა გვქონდეს ჯღაბნის„ ან როგორ გინდ წერა?!" იმიტომ გვაქვს ამ თავიანთ ნაკლოვანებას გამოსასწორებლად, ვისაც ეს შეეხება სანამ ჯღაბნის მადიერათ წერას დავიწყებდით თორემ მერმე მუშა რომ წერას ისწავლის, მისი განაჩენი მკაცრი იქნება.

რკინიგზელი მუშა ნიკარაძე.

მტვირთველ მუშებში

22 მაისს საქ. სადგურზე მოხდა შეერთებული, მასიური, მუშათა კრება.

დღის წესრიგში იდგა მოხსენება საერთაშორისო მდგომარეობის შესახებ მოხსენება გააკეთა ამხ. გ ნუცუბიძემ.

მომხსენებელი შეეხო საერთაშორისო ბურჟუაზიის და მათ კუდში მდევარ მენშევიკების მოქმედებას, რომლებმაც ურცხვად მიჰყიდეს ბურჟუაზიას მშრომელი კლასის ინტერესები დაახასიათა აგრეთვე ის, რომ ჩვენი მოლაპარაკება ინგლისთან წარმატებით მიმდინარეობს.

ნამდვილა მუშური გასაგები ენით გულახდილად ამხ. მომხსენებელს ყოველ მუშებიდან მრავალი საინტერესო შეკითხვები. მომხსენებელმა ყველას გარკვეული პასუხი მისცა. შემდეგ მიღებულ იქნა რეზოლუცია: მოვისმინეთ რა მოხსენება ამხ. ნუცუბიძის, საერთაშორისო მდგომარეობის შესახებ, ფიცს ვსდებთ, ყველა მუშები, რომ თავს დავსდებთ საბჭოთა კავშირის დასაცავად დაბოლოს კრება შეეხო გაზეთების გამოწერის საკითხს, რომელსაც ხელს უშლის ბუხჰალტერიიდან. თავის დროზე ფულის მიუღებლობა, და რომლის გამო მუშებს გაზეთები ნორმალურად არ მოსდით ამის მოწესრიგება დაევალა ადგილკომს.

მუშა ზიდახთიშვილი

ლიის რაიონი (ზუგდიდის მაზრა)

ლიის რაიონი ძევს სვანეთის და აფხაზეთის ახლო. რაიონის სამი თემი შეიძლება ჩავთვალოთ მივარდნილ კუთხედ. ეს არის შემდეგი თემები: ჭალის, ჯვარის და ფახულანის. ჯვარის თემის უმთავრესი ნაწილი მდებარეობს მთიან, მთიან ადგილებზე და სამზღვრავს სვანეთს. სწავლა-განათლება აქ ძალიან ცუდად არის შეფერხებული, გარდა თემის ცენტრისა. ასეთივეა ჭალის თემიც, რომელიც კიდევ უფრო ჩამორჩენილია სწავლა-განათლებით, ფახულანის თემიც ცენტრის გამოკლებით ჩამორჩენილია. დანარჩენი თემები რაიონისა, როგორიც არის ლია, საატაქარო, ეწერი, შამგონა და ჭკუია-ბედიანი, ბევრით არ სჯობიან აღნიშნულ თემებს. 1924 წლიდან დაიწყო რაიონში დიდი კულტურული მუშაობა რაიკომის და რაიაღმასკომის მეთაურობით. ეკლესიები გადაკეთებული იქნა სკოლებად, კლუბებად და სხვადასხვა დაწესებულებებად, მაგრამ ამათი გადაკეთება და ახლად მთელი რიგი შენობების აშენება დიდად უჯდება საზოგადოებას და მომავალშიც დაუჯდება, რათა დაწყებული საქმე დაამთავროს, ძველი დანგრეული სკოლების შენობების ნაცვლად გააკეთოს ახალი და ძველიც შეაკეთოს. რაიონს აკლია ტეხნიკუმი (9 წლიანი სასწავლებელი) რაიონში არსებობს ორი 7 წლიანი სკოლა, მაგრამ ისინი ბევრი ხანი არ არის, რაც არსებობენ და ამ სკოლებში ჯერ მოწაფეთ არ დაუმთავრებიათ სწავლა.

საზოგადოებამ ყველაფერი უნდა გააკეთოს თავისი საკუთარი ხელით და თანხით, მაგრამ უნდა აღვნიშნოთ რომ მას უხდება დიდი ხარჯების გაწევა: სკოლების აშენებისათვის, შიკრიკისათვის, ფოსტის დაწესებულებისათვის; აგრეთვე გასაკეთებელი აქვს რაიონის დაწესებულებისათვის 15 ოთახიანი შენობა.

მაგრამ რაც არ უნდა დაჯდეს, ლიაში უნდა გაიხსნას 9 წლიანი სასწავლებელი. საკითხი იბადება: ვისი თანხით გაკეთდეს ამისათვის შენობა.

ჩვენ ვფიქრობთ, რომ ამ საქმეში უეჭველად უნდა აღმოგვიჩინოს დახმარება მაზრის მთავრობამ, მან უნდა გამონახოს ამისათვის რაიმე სახსარი.

ენგურისპირელი.

ბიბლიოგრაფია

ლ. ბ. კამენევი

ვ. ი. ლენინი და რ. კ. პ.-ის (ბ.-ის) ისტორია

ლენინის გარდაცვალებასა და პარტიაში ახალი წევრების მიღებასთან დაკავშირებით, მეტად გაიზარდა ჩვენი ბელადის ცხოვრების და რევოლუციონურ მოღვაწეობის შესწავლის მოთხოვნილება. ამ მოთხოვნილებათა დასაკმაყოფილებლად ქართულად გადმოითარგმნა რამოდენიმე ბროშიურა თუ კრებული ლენინის შესახებ.

ამხ. კამენევის ზედით დასახელებული ბროშიურა წარმოადგენს სიტყვას, წარმოთქმულს ჯერ კიდევ ლენინის გარდაცვალებამდე, მოსკოვის მუშათა კრებაზე.

ამხ. კამენევი სამართლიანად აღნიშნავს, რომ ლენინის მოღვაწეობის გადმოცემა შეუცდებელად არის იმავე დროის რუსეთის კომუნისტური პარტიის ისტორიის მიმოხილვაც.

ამხ. კამენევი დასაწყისში ეხება კომპარტიის აღმოცენების წინა პერიოდს, „ხალხში სიარულის" და ტერორისტული აქტების ხანას: ასინიებს ილიჩის ძმას, ალექსანდრეს, მის რევ. მოღვაწეობას, მის გავლენას ლენინზე.

შემდეგ გადმოგვცემს ცნობებს „შრომის განთავისუფლების ჯგუფი"-ს და ლენინის მიერ დაარსებულ „მუშათა კლასის განთავისუფლების კავშირი"-ს შესახებ.

ავტორი საკმაოდ ვრცლად ახასიათებს ლენინის მუშაობის ხასიათს, მის როლს და მნიშვნელობას,—რუსეთის მუშათა კლასის რევოლუციონურ მოძრაობის და კომუნისტური პარტიის ისტორიის უმთავრეს მომენტებთან დაკავშირებით.

წიგნაკის ქართული თარგმანი არ არის დამაკმაყოფილებლად შესრულებული.

„ინტელიგენციამ უნდა გახსნას რეკალი" (8 გვ.) რუსული გამოთქმაა.

„საჭირო იყო რუსეთის საზოგადოებრივ კლასებში გამოძებნა ახალ „შერკინება"... (გვ. 11)—პირდაპირაა გადმოღებული.

„ამ წამებულის ჩამოღრჩობილი ძმის ხელებმა ვლადიმერ ილიჩს გადასცა კარლ მარქსის წიგნი „კაპიტალი", ჯერ კიდევ როცა ვლადიმერ ილიჩი გიმნაზისტი იყო" (13) მთელი ეს ფრაზა შედევრია ენის დამახინჯების; შემდეგ უნდა იყოს „გიმნაზიელი" და არა „გიმნაზისტი".

„ვლადიმერ ილიჩს უამბნია ჩემთვის, თუ როგორ კამათობდნენ ისინი... უნივერსიტეტიდან სადილში.. (13). ხაზგასმული სიტყვების აზრი ქართულად სხვანაირად უნდა გადმოიცეს.

„...არ აპირებს თავისი ჟანდარმული მუჭას გახსნას... (14) ასე ვინ იტყვის ასე ქართულად!

„..ხალხის თავისუფლების" პარტიამ, რომელთა ცდაც.. (14), რა საჭიროა „რომელთა" მრავლობითი რიცხვში?

„..გამოწვეული იყო მუშათა გადატაკების მიერ..." (26) უნდა იყოს—გადატაკებით

„.არ მოიძებნება რუსეთში პარტია, რომელთა მწერლებსაც თავისი კალამი არ გადაეტანოთ ლენინის ნაწერების კრიტიკაზე".. (38) ასე ვინ იტყვის ასე, გარდა მთარგმნელისა, რასაკვირველია!

„... მუშათა კლასი არ შეიძლება სხვა ამგვარი, თუ არ შეურიგებელი"... (38).

„..გადამწყვეტ მომენტების ჩარხის ტრიალში"... (42)

„...სოციალიზმის დაპყრობით გამსჭვალული..." (43)

„..რომლებთაც..." (44). უნდა იყოს: რომლებსაც ან რომლითაც.

„დიადი რწმენა მუშათა კლასისა..." (45). უნდა იყოს: კლასისადმი.

„... უნდობლობა... მიმდინარეობათა წინააღმდეგ"...(45) უნდა იყოს—„მიმართ".

„.. ბრძოლის მუშათა მოძრაობაში არ სწყდება ერთი ან ორი ადამიანის ბრძოლით, არამედ არ სწყდება ივეთ მუშათა რევოლუციონური განვითარების ისტორიული მსვლელობით"... (45—46) ხაზგასმული სიტყვებით აზრი დამახინჯებულია.

„..პასუხი მიცემული იყო არა რამოდენიმე თვის წინად, არა 10—12 წლის წინად, არამედ 1917 წ. რევოლუციამდე, 1905 წლის დამდეგში." (48) აქაც აზრი გადამახინჯებულია.

„..გაუთავდა ბოლშევიზმსა და მენშევიზმს შორის..." (50). უხერხული გამოთქმაა

„...ეს იყო კომუნური რევოლუციონური ძალაუფლებისა" .. (52) „იბრძოდა" გადმოთარგმნილია კომუნური. ეს ერთი და იგივე არ არის. ეს შეცდომა განმეორებულია ყველგან.

„..მოძრაობის მიერ". " (58) უნდა იყოს მოძრაობით.

„...მუშათა კლასმა ერთ გადაკრა ამ მომენტში გლეხობა..." (54).

„..პარტია . მიეცა მხედრებს..." (55).

„...პარტიას ჰქონდა ჯადოსნურ ხმამაღლად აშკარა. რომ.." (57) სიტყვების რუსული წყობა.

„..თინლიანდიაში.. ფინეთში.." (66) უნდა იყოს ერთი ამ სახელწოდებათაგანი.

„...მხარი გადაიხის ბურჟუაზიულ წყობილებაზე.." (72, უნდა იყოს—ქვეყანა.

„...შეტაკება, რომელიც მოხდა... სწრაფად ჯგიჩქენა..." (74) უნდა იყოს: შეტაკებამ.

„...კაპიტალიზმის განვითარებებს..." (83).

„...პარტიას ჰქონდა გაჰყვა სრულიად აშკარა.." (57). სიტყვების რუსული წყობაა.

შეცდომით ყველა შეცდომის ჩამოთვლა იქნებოდა თითქმის მთელი წიგნაკის გადმოწერა.

წინადადების რუსული წყობა, აზრების გადამახინჯება—აი, რა ახასიათებს თავიდან ბოლომდე ამ თარგმანს.

გარდა ამისა, ეხვდებით ათასგვარ კორექტორულ შეცდომებს (მაგ. 85 გვ: „1800—1901 წ", უნდა იყოს 1900—1901 წ. და სხ.), სასვენი ნიშნები მრავალ შემთხვევაში არ არის თავის ადგილას.

წიგნაკის ნაკლად ისიც ჩაითვლება, რომ ის წარმოადგენს ერთიან, განუწყვეტელ ტექსტს. საჭირო იყო შინაარსის დანაწილება სათაურებით, რომ მკითხველს ადვილად მოეხერხებინა მისი დაძლევა.

ბროშიურა იმ სახით, როგორც ის გადმოთარგმნილია და გამოცემული, სრულებით გამოუსადეგარია, და, ჩვენის აზრით, უნდა იქნას მოსპობილი

საინტერესოა ვიცოდეთ, ვინ იყვნენ მისი მთარგმნელი, რედაქტორი და კორექტორი. მათ პასუხი უნდა მოეთხოვოს დაკისრებული საქმისადმი ასეთი დანაშაულებრივი დამოკიდებულებისათვის.

X.

მთავრობის მოქმედებანი და განკარგულებანი

დადგენილება № 91

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა

ავადმყოფ და დაჭრილ წითელარმიელთა, ომის ინვალიდთა და დემობილიზაციით განთავისუფლებულთა დასახმარებლად საქართველოს კომიტეტის დაარსების შესახებ

ომის ინვალიდებისა (პირველ რიგში სამოქალაქო ომის ინვალიდებისა) და მათი ოჯახების, აგრეთვე ყველა საარმიო მოსამსახურის ოჯახების მდგომარეობის გასაუმჯობესებლად, სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი ადგენს:

1. სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტთან დაარსდეს ავადმყოფ და დაჭრილ წითელარმიელთა, ომის ინვალიდთა და დემობილიზაციით განთავისუფლებულთა დამხმარე სრულიად საქართველოს კომიტეტი, რომელიც არის სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარის თავმჯდომარეობით და შესდგება ქვემოდ ჩამოთვლილ დაწესებულებათა წარმომადგენელთაგან:

1. საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრ კომიტეტისა,
2. კომუნისტური ახალგაზრდობის კავშირის ცენტრალური კომიტეტისა,
3. საქართველოს პროფესიონალურ კავშირთა საბჭოსი;
4. ქალთა განყოფილებისა,
5. ამიერ-კავკასიის ფინანსთა სახალხო კომისარიატის რწმუნებულისა საქართველოში,
6. სოციალური უზრუნველყოფის სახალხო კომისარიატისა,
7. ჯანმრთელობის სახალხო კომისარიატისა.
8. საქართველოს სამხედრო კომისარიატისა,
9. საქართველოს წითელი ჯვრისა.

2. კომიტეტს აქვს უფლება მოიწვიოს თავის შემადგენლობაში საზოგადოებრივ ორგანიზაციის წარმომადგენლები და კერძო პირნი, ვინც გამოიჩენს განსაკუთრებულ ენერგიას ომის ინვალიდთა დახმარების საქმეში.

3. მიმდინარე საქმეთა წარმოებისათვის კომიტეტი თავის შემადგენლობიდან გამოჰყოფს პრეზიდიუმს.

4. ადგილობრივი და სამაზრო დამხმარე კომიტეტი მოეწყობიან ამგვარადვე აღმასრულებელ კომიტეტებთან.

5 სრულიად საქართველოს დამხმარე კომიტეტის ძირითად მიზანს შეადგენს:

ა) მშრომელთა ფართო მასის და ორგანიზაციების, აგრეთვე მოსახლეობის სხვა წრეების ჩაბმა ავადმყოფ და დაჭრილ წითელარმიელთა, ომის ინვალიდთა და მათ ოჯახთა დახმარების საქმეში შემოწირულებით, გამოსაღებით და შემოსავლიან საწარმოთა ანარიცხით;

ბ) მშრომელთა ფართო მასების და ორგანიზაციების ჩაბმა რეგულიარულ უშუალო მუშაობაში ავადმყოფ და დაჭრილ წითელარმიელთა, სამოქალაქო ომის ინვალიდთა და მათ ოჯახთათვის ამა თუ იმ სამაურის გასაწევად;

გ) ჯანმრთელობისა და სოციალური უზრუნველყოფის კომისარიატების სათანადო დაწესებულებათათვის კონტროლის გაწევა შენიშნული ნაკლისა და შეცდომისათვის ყურადღების მისაქცევად (ის-კი, რომ არა აქვს უფლება რაიმე უშუალო განკარგულება მოახდინოს ამ დაწესებულებებში).

6. სრულიად საქართველოს დამხმარე კომიტეტის ძირითად სალარს შეადგენს როგორც რეგულიარული, ისე შემთხვევითი შემოწირულება.

7. მუშაობაში პარალელიზმის თავიდან ასაცილებლად სრულიად საქართველოს დამხმარე კომიტეტმა და სამაზრო დამხმარე კომიტეტმა მთელი თავისი ძალღონე და სალარი უნდა მოახმარონ უმთავრესად იმ დაწესებულებათა და ორგანიზაციების გაძლიერებას და გაუმჯობესებას, რომელსაც ქმნის სოციალური უზრუნველყოფის სახალხო კომისარიატი, ჯანმრთელობის სახალხო კომისარიატი, და სხვა უწყება.

8. სრულიად საქართველოს დამხმარე კომიტეტმა უნდა შეიმუშაოს სათანადო ინსტრუქცია.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე მ. ცხაკაია.

სრულიად საქართველოს საბჭ. ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი პ. საბაშვილი.

1924 წლის მაისის 28

ტფილისი—სასახლე.

პარტიული და საბჭოთა კალენდარი

პარტიული

ქალაქის რაიკომის სააღრიცხვო-სასტატისტიკო ქვეგანყოფილება წინადადებას აძლევს ყველა იმ კანდიდატებს, რომელთაც არ აქვთ საკანდიდატო ბარათები, ორი დღის განმავლობაში გამოცხადდნენ რაიკომში ასეთების მისაღებათ.

სააღრიცხვო-სასტატისტიკო განყ. გამგე ისაკოვი.

ხუთშაბათს, 5 ივნისს, საღამოს 8 საათზე თბილისის კომიტეტის საგიტაციო-საპროპაგანდო განყოფილებაში მოწვეულია მუშკორთა შემადგენლობის გადამხედველი კომისიის სხდომა მუშკორთა ბიუროს კომფრაქციასთან ერთად.

კომისიის ყველა წევრებს: ბილდბაუმსა, კვენაძეს, ავეტისის, სუხიტაშვილის, ლეჟავას, სტურუას და მუშკორთა ბიუროს კომფრაქციის ყველა წევრების დასწრება განსახილველ საკითხების მნიშვნელობის გამო სავალდებულოა.

თბილისის კომიტეტის საგ.-საპროპ. განყოფ. განყ. გამგე ა. პენიაკოვი.

დღეს, 3 ივნისს, საღამოს 6 საათზე საქართველოს კომპარტიის თბილისის კომიტეტის შენობაში დანიშნულია **თბილისის კომიტეტის პრეზიდიუმის სხდომა.**

თბილისის კომიტეტის ყველა წევრების და კანდიდატების დასწრება სავალდებულოა.

თბილისის კომიტეტის საქმეთა მმართველი ვულფოვიჩი.

საქართველოს კომპარტიის თბილისის ორგანიზაციის არსენალის რაიკომი წინადადებას აძლევს პარტიული დისციპლინის ძალით ქვემოდ ჩამოთვლილ ამხანაგებს გამოცხადდნენ სამშაბათს, 3 ივნისს, საღამოს 6 საათზე არსენალის რაიკომის (პლეხ. ქ. № 96) შენობაში 1. გ. ზავგი მიხეილ, 2. ბასილია ნინა, 3. ბაკურია კლიმენტი, 4. ბერიშვილი არსენი, 5. მებ ლიშვილი ალექსანდრე, 6. ცინცაძე ალექსანდრე, 7 ბიბილაშვილი ზაქარია, 8 უნგიაძე იულონ, 9. ბუკასოვი, 10. ბინდ ლავი ივანე, 11. კოლხიდოვი გრიგოლ, 12 ბეგაშვილი ალექსანდრე, 13 ხუციშვილი ნიკოლოზ, 14. ძულიაშვილი ალექსანდრე, 15. პარცვანია ბიქტორ, 16 ტეხაშვილი ვლადიმერ, 17. ტუსიშვილი ტიგრან, 18 ბაგდასაროვი გეროსიმ, 19. ვარტანოვა ეკატერინე, 20. კოტორელი ივანე, 21. კარაპეტოვი გიორგი, 22. ქართველიშვილი, 23. გ. გ. გვი იოსები, 24. ბალხამიშვილი იოსები.

მდივანი მასხულია.

ს. კ. პ. ც. კ-ის სააღრიცხვო-განაწილებელი განყ. გაუქმებულად აცხადებს მთლიან პარტ-ბილეთს № 49/86, გაცემულს პეტრე კვარაცხელიას სახელზე.

ცეკას სააღრიცხვო განყ. ნ. წ. განყ. გამგის მოადგილე მ. ჯაფარიძე.

განცხადებები

გაზეთ „ზარია ვოსტოკა"-ს სტამბის მუშები, მოსამსახურენი იუწყებიან ამხანაგებს და ნაცნობებს, რომ 1 ივნისს, საღამოს 6 ს. საათზე გარდაიცვალა ყველასათვის ძვირფასი—მეწყობე და ერთგული მუშაკი

ნიკოლოზ მალაქიას ძე დუჩიძე

დაკრძალვა მოხდება დღეს, სამშაბათს, 3 ივნისს, ნაშუადღევის 4 საათზე, წმ. ნინოს სასაფლაოზე გამოსვენება ელისაბედის ქუჩა № 60

დამწუხრებულნი მშობლები ეკატერინე ანტონის ასული და მიხეილ ნიკოლოზის ძე ქავთარაძეები — შვილები მარგარიტა, თამარი და შურა, გულითადის მწუხარებით აუწყებენ ნათესავებს და ნაცნობებს, რომ 31 მაის ღამით შაბათს ცოტა ხნის ავადმყოფობის შემდეგ, გარდაიცვალა პირველთა ფასდაუდებელი შვილი, ხოლო დანარჩენთა ძვირფასი ძმა, მეშვიდე კლასის ტექნიკუმის მოწაფე

ნიკოლოზ მიხეილის ძე ქავთარაძე

პანაშვიდი ყოველდღე საღამოს 7 საათზე, დასაფლავება მოხდება ვერის წმ. ნიკოლოზის ეკლესიის გალავანში. გამოსვენება საკუთარი სახლიდან კირპიჩნის ქუჩა № 37, ოთხშაბათს, 4 ივნისს, ნაშუადღევის 4 საათზე. 1107 2—1

ამიერ კავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის საქმეთა მმართველობა ამით იუწყება, რომ ამიერ-კავკასიის უმაღლესი საარბიტრაჟო კომისიის წევრის

ბეიბუთ შახტახტინსკის

დასაფლავება მოხდება ამა წლის ივნისის 3 ს, განსვენებულის გვამი გამოსვენებული იქნება ნაშუადღევს 4 საათზე ჩიხელის სამკურნალოდან. ნ. 1189 1—1

თბილისის აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმის

სავალდებულო დადგენილება № 70

1924 წ. მაისის 29 ს თბილისი.

თბილისის აღმასკომის პრეზიდიუმი ს. წ. 15 იანვრიდან სავალდებულო დადგენილების მეორე ნომრის, მეორე მუხლის შესაცვლელად აღმასკომის პრეზიდიუმი ადგენს:

მეორე ჯგუფის სავაჭროებიდან, რომელთა რიცხვში შედის საკონდიტროები, სასადილოები, საჩაიეები, რესტორანები, კაფეები, ხილის, გამაგრილებელი წყლების, გასტრონომიის და საწვრილმანო სავაჭროები, ვაჭრობას აწარმოებენ:

ა) რესტორანები, ხილის, გამაგრილებელი წყლების, გასტრონომიის და საწვრილმანო სავაჭროები დილის 9—საათიდან საღამოს 10 საათამდე;

ბ) საჩაიეები და სასადილოები დილის 6—საათიდან საღამოს 10 საათამდე და

გ) კაფეები და საკონდიტროები დილის 7—საათიდან საღამოს 10 საათამდე.

თავმჯდომარე ხუხუნაშვილი.

აღმასკ. სამოქ. განყოფილების გამგე ამყოლაშვილი.

მდივანი თოკაძე. ნ 1190 1—1

ს. ს. ს. რ. ს. ფ. ს. ს.

სახელმწიფო ღვინის ტრესტი აცხადებს, რომ დაიწყო მოქმედება ტრესტის მეორე ყინულის მარნებმა (ყოფ. მეჯვრიშვილის) პუშკინის ქ. № 4

ყინულის გაყიდვა სწარმოებს იქავე

ნ. 1183 2—2 სახელმწიფო ღვინის ტრესტის გამგეობა.

იყიდება ავტომობილი „პეჟო"

მიმართეთ პირობების გასაგებად შემდეგი მისამართით: რუსთაველის პრ. № 22, ეზოში.

3—2.—ნ. 1187.

ელექტრონის და სინათლით სამკურნალო

სამკურნალო

საწოლებით [illegible]

მიხეილ გედევანიშვილის [illegible]

[illegible]

ექ. სვიმონ ყიფშიძის [illegible]

ტფილისი, [illegible] ქ. № 20. 126—25 23

ქ. თბილისის მე 3—4 რაიონების სასამართლო აღმასრულებელი ა. ა. გოგოჭური

ამით აცხადებს, რომ ის 10 ივნისს 1924 წ. დილის 9 ს. საჯარო ვაჭრობით გაყიდის სახლში № 4 პუშკინის ქ. დარაბა № 1909 მისტრიშვილის მოძრავ ქონებას—ხუთმეტ ტომარა თეთრ ფქვილს 1 ხარ. ის., შეფასებულს 250 მანეთად, ნინო ანტონოვის ვალის დასაფარავად ქ. თბილისის მე 3 რაიონის სახალხო სასამართლოსაგან 16 მაის 1924 წ. თარიღით, № 792, გაცემულ აღმასრულებელ ფურცლისა.

სასამართლოს აღმასრულებელი ა. გოგოჭური.

2 ივნისი 1924 წ. № 94. 1108 1—1

დაკარგა ვინტოვკის მოწმობა № 74453 მ. ღეზელი 1924 წლის 10 თებ. ჩინის მიერ, მიშა ლურსაბაშვილის სახელზე. ჩაითვალოს გაუქმებულად. 1104 1—1

დაკარგა პირადობის მოწმობა მოცემული „ცტმოპ"-ის რკ. ნაწ. განყოფილებიდან № 760. ივანე თოლუას სახელზე. ჩაითვალოს გაუქმებულად. 1108 1—1

საზოგადოების საყურადღებოდ. იბეჭდება და მოკლე ხანში დაურიგდება ხელისმომწერლებს მეცნიერული ნაკვლევი სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორის კ. კეკელიძისა:

ქართული ლიტერატურის ისტორია

ტომი 1. 700 გვერდიანი, სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამოცემა (რადგან პირველი ტომი (1000) ათასი ეგზემპლიარი მარტო გამოიცა, თუ ეს არ ეყო ხელისმომწერთ, მაშინ იგივე წიგნი ხელმეორედ გამოიცემა ჩვენ მიერ).

ტომი 2. 700 გვერდიანი. ძველი ქართული საერო ლიტერატურა (XI—XVIII ს.).

შესავალი. დასაწყისი საერო მწერლობისა; ფაქტორები მისი აღმოცენებისა და განვითარებისა და პერიოდები ისტორიისა. ურთიერთობა საეროსა და სასულიერო მწერლობათა შორის. ძველი საერო მწერლობის შესწავლის მდგომარეობა.

ნაწილი პირველი. კლასიკური ხანა ძველი საერო მწერლობისა (XI—XIII ს.) თხზულებანი კლასიკური ხანისა, რომელთაც ჩვენამდე არ მოუღწევიათ. მწერალნი ამ პერიოდისა, რომელთა ნაწარმოებნი ცნობილნი არ არიან.

განყოფილება 1. ეპოსი. 1. ვისრამიანი; 2. ამირან დარეჯანიანი; 3. ვეფხის ტყაოსანი; საკითხი სიუჟეტისა და ავტორის შესახებ.

ნაწილი მეორე. აღორძინების ხანა ძველი საერო მწერლობისა (XVI—XVIII ს.)

განყოფილება 1—ეპოსი. 1. ეპოსი სიუჟეტური: 1. შაჰნამეს ქართული ვერსიები და მთარგმნელები, 2. შაჰნამეს მიბაძვანი; საამიანი, ზაალიანი, ყარამანიანი, სარიდონიანი, ალექსანდრიანი, ვარშაყიანი, სეილანიანი, ბეჟანიანი, დილარიანი.

2. ეპოსი რომანტიული: 1. ვეფხის ტყაოსნის დამატებანი და გაგრძელებანი; 2. ომაინიანი; 3. იოსებ ზილიხანიანი; 4. ლეილ მაჯნუნიანი; 5. ბაჰრამ გულანდამიანი; 6. ბაჰრამგურიანი; 7. ბარამგურიანი და მანი; 8. ბარამ გულჯავარიანი.

3. ეპოსი ისტორიული: 1. რუსუდანიანი; 2. მირიანი; 3. ჩარდახოსნიანი; 4. სპილენძის ქალაქიანი; 5. ყამარიანი

4. ეპოსი დიდაქტიურ მორალური 1. ქილილა და დამანა; 2. სიბრძნე სიცრუისა; 3 ესოპეს იგავები; 4. თიმსარიანი; 5. მედეას წიგნი; 6 ბახთიარიანი; 7. [illegible]; 8. მეფეთა სალარო; 9. ტრისტანი.

5. ეპოსი საისტორიო. 1. წამება ქეთევან დედოფლისა; 2. შაჰნავაზიანი; 3. თეიმურაზისა და რუსთაველის შებაასება; 4. დიდი მოურავიანი; 5. კათოლიკოზ—ბაქარიანი; 6 ვახტანგიანი; 7. შარო ქართლისა; 8. [illegible] ბაგრატოვანთა მეტიანი ლარიანი.

განყოფილება 2.—ლირიკა. თეიმურაზ I, არჩილ მეფე, საბა სულხან ორბელიანი, ვახტანგ VI, მამუკა ბარათაშვილი; თეიმურაზ II, ქაიხოსრო ანდრონიკაშვილი; ნარგიზოვანი, ზაქარია გაბაშვილი, ბესარიონ გაბაშვილი, საიათნოვა, პეტრე ლარაძე.

განყოფილება მესამე—დრამა დასაწყისი ქართული თეატრისა; ნათარგმნი დრამატიული ნაწარმოებნი გიორგი ავალიშვილისა და სხვა.

წიგნები ფრიად საინტერესოა და შინაარსიანი. ხელისმომწერთათვის ეძლევა 25 პროც. ნაკლებ, ვინემ ბაზარზე გასაყიდათ. წიგნები გამოვა ფრიად გასაზღვრული რაოდენობით და ამიტომ, ვისაც უნდა მისი მიღება, წინასწარ უნდა ჩაეწეროს: მასწავლებლები სკოლის გამგეებთან და თანამშრომლები უშუალოდ ადგილკომებთან.—გამომცემლობის თანამშრომელი ჩამოვლის დაწესებულებებში და სიებს ჩაიბარებს. პირველად წიგნები დაურიგდება ხელისმომწერთ და, თუ გადარჩა, მერე ბაზარზე გაიყიდება.—ფული ხელისმომწერთ გადახდებათ ნაწილ ნაწილად—თვეში არა უმეტეს 150 კაპიკისა.

I ტომი დაურიგდებათ 7 ივნისიდან და II აგვისტოში.

პატივისცემით გამომცემელი. ნ. 1185 2—3.

სტამბა „ზარია ვოსტოკა"-სი, ხაზ. შულავერის ქუჩა № 4.